

6. møde

Torsdag den 22. oktober 1992 kl. 10.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvorledes regeringen vil sikre, at ejere af fast ejendom ikke bliver yderligere belastet i forbindelse med 19. alm. vurdering].

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til skatteministeren [om, hvilke initiativer regeringen agter at tage på baggrund af rapporten fra Udvalget om Personbeskatning].

Af Jens Thoft (SF) m.fl.

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1993.

Af finansministeren (Henning Dyremose).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld. (Ændring af lovens indkomstbe- greb samt ændringer som følge af ressortom- lægning fra Undervisnings- og Forskningsmi- nisteriet til Finansministeriet).

Af finansministeren (Henning Dyremose).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til statsministeren [om, hvorledes regeringen vil sikre, at ejere af fast ejendom ikke bliver yderligere belastet i forbindelse med 19. alm. vurdering].

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 8/10 92).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets sam- tykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til skatteministeren [om, hvilke initiativer regeringen agter at tage på baggrund af rapporten fra Udvalget om Personbeskat- ning].

Af Jens Thoft (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 8/10 92).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets sam- tykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1993.

Af finansministeren (Henning Dyremose).

(Fremsat 6/10 92).

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Efter forretningsordenen skal jeg fastsætte en taletid på indtil 20 minutter.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Regeringen har fremsat en finanslov for 1993, som vil stramme finanspolitikken i for- hold til 1992. De offentlige investeringer ned- sættes med små 2 mia. kr. Erhvervspolitikken udsættes for nye beskæringer. Det offentligt støttede byggeri nedskæres drastisk. Uddan- nelserne for de erhvervsaktive beskæres med ca. 15 pct. Regeringen forudsætter, at antallet af ansatte i staten reduceres med over 4.000 i løbet af 1993, og der lægges op til kraftige beskæringer på dagpengeområdet, på det sociale område og på boligsikrings- og boligydelses- områderne.

[Stavad]

Samtidig kan vi konstatere, at arbejdsløsheden fortsat vokser. Vi står i øjeblikket med det, der svarer til en arbejdsløshed på ca. 320.000 fuldtidsbeskæftigede, og bag det tal gemmer der sig langt flere familier, som er direkte berørt af arbejdsløsheden.

På trods af, at regeringen strammer finanspolitikken, er der udsigt til et underskud på statsfinanserne i 1993 på over 40 mia. kr. Det er regeringens seneste skøn. Efter min vurdering er det desværre ikke et pessimistisk skøn, men måske tværtimod for optimistisk i forhold til de realiteter, vi står over for. Det skulle jo nødvendig gå i 1993, som det er gået med finansministerens skøn for 1992. Underskuddet for 1992 bliver formentlig omkring en halv gang større end det, finansministeren lovede i december sidste år.

Samtidig med, at flere bliver arbejdsløse og statsunderskuddet vokser, ser vi, at betalingsbalancen udvikler sig særdeles positivt. Både i 1992 og 1993 forudsiger regeringen, at vi kan forvente et betalingsbalanceoverskud på over 25 mia. kr. Det skal vi glæde os over, det gør det nemlig muligt for os at få afdraget mærkbart på en tyngende udlandsgæld.

Alligevel kan jeg ikke tilbageholde en måske lidt firkantet karakteristik af dansk økonomi lige her og nu. Efter vor opfattelse rummer det faktisk karaktertrækkene for det, man kan kalde en stagnationsøkonomi. Det mener jeg til gengæld ikke må få os til at henfalde til pessimisme og opgiveness. Det kan vi som bekendt ikke bruge til noget som helst konstruktivt. Pessimister har det med at være så overvældede af det, de oplever som den onde virkelighed, at de ikke bliver i stand til at gøre noget som helst ved den.

Pessimisme er lammende og selvforstærkende. Derfor er det vigtigt, at vi ser virkeligheden i øjnene, også når man ikke kan lide virkeligheden. Det er nemlig forudsætningen for, at vi kan ændre den. Socialdemokratiet ser meget klart de mange problemer, som tårner sig op foran os. Det gælder i forhold til den hjemlige udvikling, men desværre også i forhold til den internationale udvikling, som vanskeliggør vore muligheder for at skabe effektive danske løsninger.

Det er vores fornemste forpligtelse at skabe rammerne for en øget aktivitet og dermed også få genskabt troen på fremtiden. Alle ulykkerne

er ikke naturgivne. Problemerne er menneskeskabte, der findes løsninger, som kan vende udviklingen. Vores første målsætning må være at nå en situation, hvor vi uge for uge kan registrere, at antallet af arbejdsløse går ned. Det tror jeg er en afgørende forudsætning for, at vi kan få genskabt tilliden – både hos familier og virksomheder – til, at det går den rigtige vej. Den negative spiral skal vendes, og der skal igen skabes optimisme og tro på fremtiden.

Her tror jeg at alle kan blive enige om, at det finanslovsforslag, regeringen har fremsat, ikke er et brugbart redskab. Den seneste budgetoversigt, som udkom i forgårs, indeholder endda et krav om yderligere budgetforbedringer efter de seneste skøn, man er kommet med. Gennemfører vi regeringens finanslov i den form, som den er fremsat, vil arbejdsløsheden fortsætte med at stige. Det samme vil statsunderskuddet. Den økonomiske politik, som regeringen står for, forværrer altså vore to største balanceproblemer.

Den erkendelse er regeringen tilsyneladende også selv nået frem til, og derfor kunne vi glæde os over, at statsministerens åbningsredegørelse indeholdt nogle helt andre signaler end dem, der er konkretiseret i finanslovsforslaget for 1993. Jeg bruger med vilje udtrykket, at statsministerens åbningsredegørelse indeholdt nogle helt andre signaler. Det er nemlig fortsat uklart, om regeringen er parat til at tænke i helt nye baner. Jeg anerkender regeringens seneste signaler under de indledende samtaler om finansloven om, at man er parat til at fjerne den finanspolitiske stramning, som er indeholdt i finanslovsforslaget for 1993. Men det er bare ikke tilstrækkeligt. Det vender ikke udviklingen, men betyder bare, at man ikke yderligere forværrer situationen i forhold til nu.

Socialdemokratiet opfatter det, at også regeringen stemte for det dagsordensforslag, som hr. Lykketoft på Socialdemokratiets vegne fremsatte under åbningsdebatten, som udtryk for, at man trods alt er parat til en ganske anderledes finanslov end den, vi har til førstebehandling i dag. Derfor er vores udgangspunkt også, at der bør kunne nås et resultat, som kan samle et bredt flertal i Folketinget. Det resultat, som vi skal nå frem til, skal respektere dagsordenen fra åbningsdebatten, altså at der skal ske en reel aktivitetsudvidelse i 1993 i forhold til 1992.

[Stavad]

Ser vi på vore to ubalanceproblemer – arbejdsløsheden og statsunderskuddet – mener jeg også, at vi står med ganske gode muligheder for at vende udviklingen. Virkeligheden er jo, at netop disse to problemer kan løses på en og samme tid. Kan vi få øget aktivitet i samfundet, vil arbejdsløsheden falde. Det samme vil statens underskud gennem de sparede dagpenge og stigende indtægter fra skatter og afgifter. Godt nok bliver der en vis tidsforskydning i løsningen af de to problemer, men underskuddet kan kun nedbringes gennem øget aktivitet og dermed gennem bedre beskæftigelse.

Netop det, at vi i modsætning til tidligere har overskud på betalingsbalancen, giver et økonomisk råderum til at gøre noget ved arbejdsløsheden og ved statsunderskuddet. Det er vigtigt, at vi tilrettelægger indsatsen på en sådan måde, at vi bruger det økonomiske råderum, vi har, til at sætte mest muligt i gang, at vi skaffer flest mulige arbejdspladser. Derfor er der heller ikke plads til store ufinansierede skattelettelser, som vil øge statsunderskuddet uden at give noget nævneværdigt stort bidrag til at bekæmpe arbejdsløsheden. Tværtimod må vi finde de områder, hvor vi med ofte beskedne offentlige midler kan få skabt ny aktivitet.

Vi bør også se på kommunernes muligheder for at bidrage til et højere aktivitetsniveau. På en række områder er der et påtrængende behov for, at kommunerne får råderum til at gennemføre fornuftige investeringer, ændrede regler, som eksempelvis gør det muligt for kommunerne at løse børnepasningsproblemet. Det virker efter vores opfattelse ikke fornuftigt i den nuværende situation, at reglerne forhindrer kommunerne i at indgå en aftale med folk, f.eks. en privat bygherre, om at bygge en børnehave, som kommunen derefter kan leje sig ind i. Disse firkantede regler bør laves om. Det forhindrer, at flere kommer i beskæftigelse inden for byggesektoren, og også at kommunerne kan leve op til deres forpligtelser om at stille børnepasningstilbud til rådighed for børnefamilierne.

Også inden for de områder, som er fuldt brugerbetalt, er det tosset, at vi har regler, som forhindrer kommunerne i at foretage helt nødvendige investeringer. Alle ved, at der er et påtrængende behov for ledningsfornyelser og re-

novering af både kloaknet og vandledninger. Derfor vil ændrede regler på disse områder medføre både miljømæssigt fornuftige investeringer og samtidig indeholde ganske megen beskæftigelse. Samtidig er det områder, hvor det er ubetænkeligt at åbne for fornuftige lånemuligheder, da områderne er fuldt brugerbetalt og bør betales over en årrække og de pågældende investeringer holder mange år ud i fremtiden.

Vi bør også mere generelt se på kommunernes muligheder for at lånefinansiere nødvendige investeringer. Eksempelvis ved vi, at der mange steder er store behov for vejvedligeholdelse. Bliver der ikke sat ind nu, vil det blive langt dyrere at rette op på skaderne på et senere tidspunkt. Også den slags arbejder er der megen beskæftigelse i.

Der er altså muligheder for at sætte noget i gang, som ikke tynger på finansloven, men tværtimod bringer underskuddet ned. Der er ikke i regeringens finanslov lagt op til at inddrage kommunerne i den samlede opgave, det er at få gang i hjulene. Også på erhvervsområdet er der behov for initiativer, som kan understøtte en positiv udvikling, men jeg kan se, det interesserer ikke ministrene.

Vi befinder os i en meget vanskelig situation for hele den finansielle sektor. Meget af det er selvforskyldt. Ikke desto mindre betyder det, at der strammes voldsomt op i forhold til bankernes og kreditforeningernes långivning. Det gør det sværere for virksomhederne at gennemføre investeringer og aktivitetsudvidelser. Ikke mindst de mange virksomheder – mindre virksomheder og nystartede virksomheder – risikerer at blive hårdt ramt. Skal vi have den økonomiske vækst i den private sektor, som vi har brug for, er det afgørende vigtigt, at vi får skabt muligheder for, at de mindre virksomheder også kan få finansieret investeringer og opnå nødvendige driftskreditter. Socialdemokratiet har foreslået, at vi inden for nogle fastlagte regler får skabt mulighed for, at der kan stilles statslige garantier for visse erhvervmæssige lån. Det bør naturligvis tilstræbes, at en sådan garantiordning kan hvile i sig selv. At der skal betales en garantiprovision behøver dog ikke at betyde en merudgift for virksomhederne, da bankerne må acceptere en lavere rente for de beløb, som de kan låne ud uden risiko.

[Stavød]

Det er måske også på sin plads, om vi her kom med en stilfærdig henstilling til regeringen om at tage krisen i den finansielle sektor mere alvorligt, end det er indtrykket at man gør i øjeblikket. En af de afgørende forudsætninger for, at vi kan få et positivt bidrag fra den private sektor til at skabe større aktivitet, er, at erhvervslivets primære kreditgivere er medspillere i en investeringsstrategi og ikke modspillere.

Af andre socialdemokratiske erhvervspolitiske initiativer skal jeg nøjes med at henvise til forslag, som allerede er fremsat her i Folketinget.

Desværre må vi konstatere, at også på erhvervsområdet har regeringen i sin finanslov valgt at skære i de ordninger, som kan medvirke til en positiv udvikling. Faktisk er rammerne beskåret med over 40 procent. På bygge- og boligområdet kan der med beskedne midler skabes den hurtigste og mest sikre beskæftigelsesvirkning. Der er som på andre områder også her en masse arbejdsløse og ledig maskinkraft. Vi bør forlænge den eksisterende tilskudsordning til boligforbedringer. Samtidig må vi forbedre den, så den gøres mindre bureaukratisk og dermed mere effektiv. Ordningen har faktisk vist sin positive virkning i praksis og har medført fornuftige boligforbedringer og arbejde til ledige håndværkere.

Herudover bør vi hurtigt få etableret en tidsbegrænset rentetilskudsordning til privat byfornyelse. Etablerer vi f.eks. en rentetilskudsordning i 1993 med en byfornyelsesramme på 2 mia. kr., vil det kun påvirke finansloven i 1993 med et bruttobeløb på sandsynligvis under 100 mio. kr. og et nettobeløb, som er under det halve, når vi har modregnet sparet boligsikring og sparet boligydelse. Ordningen i sin helhed vil dog give et bragende overskud, når vi tager hensyn til de mange, der kommer i beskæftigelse.

I regeringens finanslovsforslag er det eneste forslag på boligbyggeriområdet en uacceptabel reduktion af kvoterne til det støttede udlejningsbyggeri. Regeringen skønner selv, at det vil øge arbejdsløsheden med yderligere 5.000 personer, og det øger samtidig også underskuddet på finansloven.

Når der er ledig kapacitet, er der også god fornuft i, at vi fremrykker offentlige investeringer, som under alle omstændigheder skal udfø-

res i de allernærmeste år. Også det kan yde et bidrag til at få nedbragt ledigheden. Regeringen har derimod afsat 1,7 mia. kr. mindre til statslige investeringer i 1993 i forhold til 1992.

Skal vi sikre, at de erhvervsaktive kan klare de fremtidige erhvervspolitiske udfordringer, må vi også sikre, at de er veluddannede, og at uddannelserne løbende ajourføres. Det er vigtigt for at sikre dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Det er også afgørende for, at vi kan få nedbragt arbejdsløshedstallene markant, uden at der opstår flaskehalsproblemer. Det er mit indtryk, at det er der bred politisk enighed om i Folketinget. Socialdemokratiet har en målsætning om, at vi kan og bør skabe 60.000 yderligere helårsefteruddannelsespladser i løbet af de kommende år. Regeringens målsætning er 45.000 yderligere helårspladser – en forskel. Men begge målsætninger må vel siges at være det, vi kan kalde rimelig ambitiøse. Det er da også i alle henseender sund fornuft, at man gennemfører sådanne forslag. Det skaber jobrotation derved, at de ledige kan overtage jobbene og de beskæftigede kan få nye kvalifikationer.

Socialdemokratiet er i modsætning til regeringen også parat til at sætte handling bag ordene. Der må afsættes midler, så vi også kan komme i gang med at realisere det, der kan ligne en fælles målsætning. Det, regeringen gør i sit finanslovsforslag, er tværtimod at skære drastisk ned på efteruddannelsesindsatsen. Man reducerer med det, der svarer til 70.000 kursusuger, eller det, der svarer til en reduktion på ca. 15 pct.

Regeringen har indarbejdet årlige produktivitetskrav til den offentlige sektor svarende til dem, man opnår i den private sektor. Det har vi i Socialdemokratiet ikke været modstandere af som princip, derfor har det været muligt. Vi ønsker en effektiv offentlig sektor. Men nu ser vi, at regeringen stiller krav om produktivtetsbesparelser, som nærmer sig det dobbelte af det, man forventer i den private sektor. I den form kan vi ikke se, at det har noget med produktivtetsgevinster at gøre; det betyder alene serviceforringelser og flere arbejdsløse.

Socialdemokratiet stiler efter en finanslovsaf-tale, som skaber flere arbejdspladser, og som peger imod en nedgang i statsunderskuddet gennem øget aktivitet. Samtidig skal vi fastholde et overskud på betalingsbalancen, der gerne skulle være på den rigtige side af de 20 mia. kr.

[Stavad]

Vi er meget glade for, at tilsvarende signaler er udgået fra en række andre partier. Så vidt jeg kan se, er der ikke nogen afgørende forskel i vores målsætning og de mål, som SF, som Centrum-Demokraterne, som Det Radikale Venstre og som Kristeligt Folkeparti offentligt har givet udtryk for. Og derfor føler jeg mig også overbevist om, at vi vil slutte med en finanslov for 1993, som er afgørende forskellig fra det forslag, som regeringen har fremsat.

Ingen af os kan forsvare at lade arbejdsløsheden og gældsætningen fortsætte med at stige. Derfor skal jeg også slutte med at opfordre finansministeren til ikke at gøre de kommende forhandlinger mere besværlige end nødvendigt. Det er familien Danmarks tryghed, der står på spil. Det er vel også vores alles politiske troværdighed, der står på spil. Og jeg kan love, at Socialdemokratiet er parat til konstruktivt at være medspiller til at få en finanslov, som bekæmper arbejdsløsheden.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når man sidder og lytter til hr. Stavads ordferertale, bringes man lidt i den samme fortvivlede sindsstemning, som når man sidder hos en urmager og ikke kan finde ud af, hvad klokken er.

Hr. Stavad er jo simpelt hen for intelligent til selv at kunne tro på det vrøvl, det gammel-socialistiske vrøvl, som han netop har præsenteret Folketinget for.

Hr. Stavad skoser regeringen – og i øvrigt med rette – for, at statens underskud cykler derudad for fuldt drøn. Det er korrekt, at hr. Stavad gør det. Men derefter bruger hr. Stavad 19 minutter på at fortælle, at på det og det område skal der bruges nogle beskedne flere midler. Men som hr. Stavad vil vide, så har vi et godt, gammelt dansk ordsprog, der siger: »Mange bække små gør en stor å.«

Og det er jo det, der de sidste 30 år har gjort, at staten i dag står med en gæld på over 600 mia. kr.

Derfor skylder hr. Stavad at fortælle Folketinget og den danske befolkning: Hvad har Socialdemokratiet – som jo ellers har løsninger på alt, kan vi forstå – at byde på for at få statens alt, alt for store gæld bragt ned? Det er ikke nok med disse beskedne merudgifter. Det bringer jo ikke gælden ned. Vi skal have un-

derskuddet bragt ned først, og vi skal også have gælden bragt ned. Hvad er Socialdemokratiets svar på det problem, den tikkende rentebombe, der også befinder sig under finansloven?

Hr. Stavad havde nogle bemærkninger om, at bare vi bruger nogle flere offentlige penge, så er der nogle, der kommer i arbejde, og så reduceres arbejdsløsheden. Jo tak! Men samtlige de projekter, hr. Stavad beskrev, var projekter, som var lånefinansierede eller med lånegarantier. Altså fortsætter gældsætningen. Og når gældsætningen fortsætter, fortsætter renteskruen også.

Så hvis hr. Stavad ville bibringe os – for at komme tilbage til mit udgangspunkt – løsningen på problemet med at finde ud af, hvad klokken er i urbutikken: Kan hr. Stavad oplyse Folketinget om, hvordan den 600 mia. kr. store statsgæld kommer til afvikling?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg kan godt sige, at jeg på mange områder er enig med hr. Stavad, og det vil også fremgå, når jeg når frem til min ordferertale engang i eftermiddag, eller hvornår det nu bliver.

Men jeg har lige en enkelt bemærkning til afslutningen på hr. Stavads tale, nemlig at jeg synes, at der er andre steder nok i huset, hvor man i øjeblikket er i gang med at grave grøfter. Der er ikke nogen grund til også at gøre det her i folketingssalen.

Jeg synes, det i sandhedens interesse skal siges, at regeringen altså også nu er enig i den holdning, at det skal være en mere økonomisk venlig finanslov end den, der oprindeligt blev fremsat, og at man i regeringen faktisk har accepteret fremrykning af investeringer osv. Det vil sige, at det gælder ikke kun den gruppe partier, som hr. Stavad nævner, og jeg er glad for, at CD også bliver nævnt blandt dem, for vi var enige og er enige i det synspunkt.

Men skulle vi ikke prøve at afdramatisere debatten her i salen ved at lade være med at grave en grøft på grund af noget, der stammer fra et finanslovsforslag, der ligger før de drøftelser, der har været i de seneste uger? Jeg synes, at regeringen trods alt skal have den kredit, at den har lyttet til det signal, disse partier kom med; det er i den atmosfære, aftalen skal laves.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg hæftede mig ved en bemærkning i hr. Stavads indlæg, der lød sådan nogenlunde som, at det, vi vil komme til at se, er en væsentlig anderledes finanslov. Jeg synes, at hr. Stavad og Socialdemokratiet skylder at fortælle den danske befolkning, hvori den væsentlige anderledeshed består. Med andre ord: Vi kender den finanslov, der ligger for 1993, og som udviser et underskud på omkring 40 mia. kr. eller deromkring. Så spørger jeg Socialdemokratiet, og det kan besvares ganske kontant: Den væsentlig anderledes finanslov, vi skal se, betyder den stærkt øgede udgifter, så underskuddet stiger yderligere, eller er det en finanslov, der bygger på, at tallet går nedad? I sidstnævnte tilfælde – såfremt vi kunne bevæge os ned mod et nulpunkt i underskuddet på finansloven – skal Socialdemokratiet være velkommen til at komme til Fremskridtspartiet, for det er vores politik.

Jeg kunne også godt tænke mig at få at vide, om der er tale om omrokeringer inden for finansloven. Hvis det er tilfældet, synes jeg, at et så stort parti som Socialdemokratiet skylder at fortælle befolkningen, hvor Socialdemokratiet vil omrokere. Tænk sig at bruge 19 minutter af sin taletid på faktisk ingenting at sige om disse helt vitale problemer i dansk samfundsøkonomi! Jeg synes, Socialdemokratiet må frem på banen og fortælle det øvrige Folketing, hvad man vil med dansk samfundsøkonomi, med gælden til udlandet osv., som vil stige, hvis Socialdemokraterne ellers får lov til at udvide denne finanslov yderligere.

Svar udbedes!

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg først sige til hr. Duetoft, at jeg er enig i, at vi ikke skal bruge denne debat til at grave grøfter. Det mener jeg nu også at hr. Duetoft måtte have konstateret, hvis han var her fra starten, for jeg havde faktisk nogle bemærkninger i første del af min tale, hvor jeg anerkendte, at regeringen har bevæget sig. Og jeg kan sige, at hvis regeringen ikke havde indtaget en anden position end den, den havde, da finansloven blev fremsat, havde min tale haft en ganske anden karakter. Så langt er jeg enig med hr. Duetoft.

Men stadig væk står regeringen jo altså på den finanslov. Så er der kommet nogle signaler undervejs, som jeg nævnte i min tale, som vi er tilfredse med; det er så det, vi skal prøve at få trukket yderligere i den rigtige retning.

Måtte jeg sige til hr. Kim Behnke, som mente, at dette var noget gammel-socialistisk vrøvl: Jamen hvis det er gammel-socialistisk vrøvl at sørge for at få gang i dansk erhvervsliv, hvis det er gammel-socialistisk vrøvl at få beskæftigelsen i gang, så familierne også kan få deres økonomi til at hænge sammen, må hr. Kim Behnke gerne mene det. Det er jeg fuldstændig afslappet over for.

Det, det handler om for Socialdemokratiet, er at få gang i beskæftigelsen. Hvis hr. Kim Behnke ser tilbage til dengang, hr. Kim Behnke blev medlem af Folketinget – jeg mener at huske, at det var i 1987 – vil han se, at dengang havde vi faktisk overskud på finansloven. Jeg siger ikke dermed, at det er hr. Kim Behnkes skyld, at det ser ud, som det ser ud nu; hr. Kim Behnke har heldigvis ikke haft så meget indflydelse, så han har kunnet påvirke det. Men det var netop, fordi vi havde et højt aktivitetsniveau, det var, fordi vi havde 100.000 færre arbejdsløse, og derfor er det den eneste måde, vi kan få overskud på og dermed komme i gang med at afdrage på gælden. Det er en af vores helt klare målsætninger. Derfor ville hr. Kim Behnke også have kunnet lytte sig til, hvis han havde hørt efter, at jeg faktisk sammenholdt statsunderskuddet og arbejdsløsheden som vore to absolut største problemer – og to problemer, som skal løses samtidig.

Så håber jeg, at jeg får lejlighed til senere at svare hr. Poul Nødgaard. Det vil jeg meget gerne.

Henning Andersen (KF):

Dette forslag til finanslov for 1993 er det største endnu målt i antal sider, i antal detaljer, i mængden af foramtale og kommentarer og har naturligvis en meget betragtelig betydning for det danske samfund.

Lovforslaget handler om de mange ting, vi kan i Danmark – og kan glæde os over at vi kan – men det handler naturligvis også om de ting, som vi ikke kan, medmindre vi lægger nogle ting om og giver plads til nye aktiviteter.

[Henning Andersen]

Vi konservative ser forslaget som endnu et vigtigt led i rækken af finanslovsforslag, hvor den konsekvente og ansvarlige økonomiske politik videreføres og justeres.

Når det er sagt, ønsker vi konservative at tilføje, at der er to områder med røde og negative tal, som vi synes er meget alvorlige og uacceptable. Derfor må først og fremmest den alt for store arbejdsløshed være en klar førsteprioritet, og det alt for store underskud på statsregnskabet må være det næstalvorligste, som kræver en indsats af stort format, hvor vi alle – forhåbentlig da – må bevæge os ad måske utraditionelle veje for at opnå bedre resultater.

Med stor tydelighed har vi fået demonstreret, hvor følsom dansk økonomi er for påvirkninger udefra. Jeg tænker her på den seneste tids valutauro, som vi må konstatere også får en negativ effekt på vort statslige budget. Samtidig er arbejdsløsheden desværre fortsat stigende, hvilket også belaster budgettet negativt. Alt i alt viser de seneste skøn over statens indtægter og udgifter et underskud på omkring 40 mia. kr. i 1992 og måske det samme i 1993.

Vi ved også, hvordan uforudsete, men påtrængende udgifter tilføjes i løbet af et år. Den internationale udvikling f.eks. i det tidligere Jugoslavien og udviklingen i øvrigt i de østeuropæiske lande får mig til at tro, at udgifter til nødhjælp, til modtagelse af et større antal flygtninge osv. vil skulle afholdes i 1993 i en anden målestok, end vi i dag kan forudse.

Jeg siger dette allerede her i indledningen for at understrege, med hvilken alvor Det Konservative Folkeparti ser på statens budget. Vi bekymrer os om det underskud, som vil belaste os alle nogle år frem i tiden, og vi mener, at vi skal være meget forsigtige – ikke skræmte, men forsigtige – og velovervejede, når vi forhandler om, hvordan finansloven for 1993 i detaljer skal se ud.

Som jeg nævnte indledningsvis, har finansloven, dvs. statens indtægter og udgifter, stor betydning i hele vor samfundsøkonomi. Det betyder så også, at vi kan bruge vore indtægter og udgifter og den sammensætning deraf, som vi vælger, som et instrument til at opnå nogle af vore overordnede mål, først og fremmest skabelse af flere og nye arbejdspladser.

Når skabelsen af nye arbejdspladser er prioriteret i øverste skala, er det for det første, fordi det menneskeligt set er dybt tragisk for tusin-

der af familier i Danmark, og for det andet, fordi et flertal her i Folketinget har bevist, at ved at gå utraditionelle veje kan der skaffes flere i arbejde. Jeg nævner blot et enkelt eksempel, de ca. 7.000 kr., vi for et års tid siden blev enige om at give som tilskud til forbedring af egen bolig. Der har jeg noteret mig, at Håndværksrådet har gjort det op til, at det gav 5.000-6.000 arbejdspladser. Jeg kan forstå, at der er vilje til og forståelse for at fortsætte denne ordning og måske yderligere udbygge den ved de kommende forhandlinger, og det er jeg sikker på vil sætte flere i arbejde.

Vi er jo sådan indrettet i den danske befolkning – helt naturligt – at der skal være nogle incitamenter af en eller anden art, for at vi reagerer; men så gør vi det til gengæld også.

En anden ting, som jeg hilser velkommen, når vi taler om nye arbejdspladser i den private sektor, er en form for statsgaranti for igangsættelse af helt nye produktioner og virksomheder i erhvervslivet, som det ofte – og her tænker jeg specielt på de små virksomheder – er meget svært at få finansieret ad de normale kanaler. De normale kanaler er jo bl.a. vore pengeinstitutter, og her må vi nok sige, at vi desværre har oplevet nogle ting i de sidste måneder, hvor tabene fortrinsvis har været på store, spekulative transaktioner, som der stort set ingen reelle arbejdspladser er bag.

Vi må håbe, man har lært noget af det, og vi må også håbe, at vore pengeinstitutter – og her ikke mindst de store – forstår vigtigheden af at hjælpe generelt og gå ind på vore virksomheder, store som små, hvor det handler om at styrke øget beskæftigelse.

Det Konservative Folkepartis indstilling ved de kommende forhandlinger om finansloven vil være, at vi fortsat skal forsøge at fastholde den stramme statslige udgiftspolitik, og at det langsigtede mål er at fjerne underskuddet på statsbudgettet. Vi ved alle, at vi ikke vil kunne spare os til ligevægt, men vi ved også, at vi kan sammensætte indtægter og udgifter på en sådan måde, at underskuddet efterhånden bliver reduceret, og at vi skal anvende nogle midler til aktivt at skabe flere arbejdspladser.

Lad det være sagt med det samme: Vi konservative mener ikke, at vi kan løse arbejdsløshedsproblemet ved at ansætte flere mennesker i statslige job. Vi vil skabe job i den private sektor. Vi vil til gengæld gerne lade det ske ved

[Henning Andersen]

hjælp af nogle statslige udgifter, f.eks. statslige anlægsudgifter, dvs. fremrykkede investeringer, som har beskæftigelseseffekt umiddelbart og har afledte effekter på længere sigt, og som ikke belaster den statslige sektor med store driftsmæssige udgifter i fremtiden.

I enhver af vore overvejelser om det statslige budget indgår derudover vurderinger af, hvordan vi efterhånden får mulighed for at lette vort skattetryk. Udgiftstryk og skattetryk hænger sammen. Vi har set en lille faldende tendens i nogle år, men mere skal til.

I sin åbningsredegørelse repeterede statsministeren nogle af de gode økonomiske resultater, som vi allerede har nået, og som giver os et lille råderum til at stimulere vækst og bekæmpe ledigheden. Regeringen har fremlagt forslag til, hvordan vi kan bekæmpe ledigheden med nye midler. Disse forslag skal selvfølgelig indgå i de finanspolitiske forhandlinger i de kommende uger.

Det Konservative Folkeparti ved, at løsningen af arbejdsløshedsproblemet vil tage lang tid. Men et resultat kan nås, hvis vi tager fat på løsningen af grundlæggende strukturproblemer. Zeuthenudvalgets og skatteekspertudvalgets rapporter, som vi har modtaget, vil måske kunne danne grundlag for løsningen af nogle af vore strukturproblemer. Det skal tiden så vise.

Hvis vi kan finde en vej til at løse nogle af de grundlæggende strukturproblemer som en forudsætning for en langsigtet løsning af ledighedsproblemet, tror vi også, at vi er på vej til en begrænsning af de offentlige udgifter og dermed en fjernelse af det statslige underskud. Vi mener fortsat, at der kan udliciteres opgaver, og at der kan privatiseres endnu mere i de kommende år.

Vi mener også, at vi må regulere – og altså bremse – de stigninger i vore udgifter, som ikke er velbegrundede. Det betyder, at vi ikke kan undgå at berøre følsomme emner som f.eks. besparelser på socialbudgettet, på Arbejdsministeriets budget, altså også de såkaldte overførselsindkomster. Vi misunder ingen deres indkomster, og vi anerkender, at der skal ydes hjælp, støtte m.m. til mennesker, som ikke selv kan tjene en indtægt eller dække alle nødvendige udgifter. Selvfølgelig. Alligevel tør vi godt både tale om og foreslå besparelser på områder, hvor vi ikke finder, at udgifter er vel-

begrundede. Vi er allerede nået et stykke vej ved at tænke på en ny måde, og jeg nævner i flæng nogle stykker: Vi har afløst tanken om passiv forsørgelse med krav om aktiv indsats for de udbetalte midler; det har for nogles vedkommende givet gode resultater, for andres dårlige. Vi har ændret kriteriet for udbetaling af boligstøtte – arealnormer er ændret, og der gives ikke støtte til fælles antenneanlæg – og vi har ændret reglerne om supplerende dagpenge.

Det Konservative Folkeparti vil ikke på forhånd – sådan som andre har haft tilbøjelighed til, straks efter at forslaget til finanslov for 1993 blev præsenteret – afvise besparelser, endsige afvise at forhandle om forskellige mulige forslag. Naturligvis ikke, for det er forslag, der kommer fra partierne.

For at gøre det helt klart, gentager jeg, at vi ikke vil spare i blinde eller blot for at spare. Men vi er altså villige til at drøfte mange forskellige forslag, og jeg henviser til min indledning om behovet for at begrænse vore udgifter. Det lagde jeg så også mærke til at hr. Stavad havde med flere gange i sin ordførertale. Derfor håber jeg også på Det Konservative Folkepartis vegne, at beredvillighed og åbenhed kan præge de fortsatte forhandlinger. Et bredt flertal, dvs. en enighed, som omfatter så mange som muligt, skal efter vor opfattelse ideelt set være grundlaget for vore beslutninger om statens indtægter og statens udgifter i det kommende år.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Hr. Henning Andersen havde et par bemærkninger om besparelser, og derfor vil jeg gerne for klarheds skyld sige, at når jeg ikke havde meget med i forhold til regeringens besparelser, så handler det om, at jeg har forstået på de samtaler, der har været med regeringen – og det har stået i dagspressen diverse steder, så derfor mener jeg ikke, jeg løfter sløret for noget hemmeligt – at regeringen har forstået signalerne fra et flertal her i Folketinget om, at vi ikke vil være med til at foretage beskæringer i forhold til dagpengesystemet. Vi vil ikke være med til yderligere at forringe forholdene for dem, der har de socialt største problemer. Vi vil ikke være med til at beskære pensionisternes boligydelse, og jeg har forstået, at den del

[Stavad]

er taget ud af finansloven fra regeringens side; de godt 3 mia. kr., der er i besparelse på disse områder, har regeringen opgivet. Hvis ikke regeringen skulle have gjort det, så ville vi sammen med et flertal her i Folketinget sørge for, at man kom til at opgive dem.

Så må jeg måske lige benytte lejligheden til at svare hr. Poul Nødgaard, som jeg ikke fik svaret tidligere, som mente, at jeg ikke sagde noget som helst om de vitale problemer. Jamen det kan jo være en forskellig vurdering af, hvad de vitale problemer er. Min tale indeholdt nogle anvisninger på, hvordan vi kunne få bekæmpet arbejdsløsheden – få personer i beskæftigelse og få ledigheden nedbragt – nogle anvisninger på, hvordan vi kunne hjælpe virksomhederne med de problemer, virksomhederne står med, så de kan være med til at løse denne opgave, og anviste, hvordan vi kunne gøre den indsats uden at få sat overskudsproblemet ind i en endnu større ramme og inden for endnu større underskud, men tværtimod få nedbragt underskuddene. Det er det, vi synes er vitalt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Henning Andersen levede jo ideologisk op til sit konservative tilhørsforhold, i og med at han sagde, at »regeringen har ført en konsekvent og ansvarlig økonomisk politik, og den skal videreføres«. Altså at det går jo meget godt, så det er der ingen grund til rigtig at gøre noget ved. Det ligger jo dybt i konservatismen, at det er det, man har som livsfilosofi, så det skal hr. Henning Andersen bestemt ikke bebrejdes, men det politiske indhold i det er jo simpelt hen forkert.

Det er jo ikke en ansvarlig økonomisk politik, der er blevet ført, og derfor vil det være endnu mere katastrofalt, hvis hr. Henning Andersen og Det Konservative Folkeparti lever i den vildfarelse, at det er en ansvarlig økonomisk politik, som skal videreføres. Der er da i allerhøjeste grad grund til at få gåsehud og bekymringer, i og med at den katastrofale situation, vi har i dag, åbenbart skal videreføres.

Hr. Henning Andersen var så en tur ude i pengeinstitutterne og bebrejdede dem, at de har opført sig, som de har gjort. Den bebrejdelse skal jeg deltage i, men konsekvensen er jo, at arbejdsløsheden stiger. Der fyres tusin-

der af mennesker, som hr. Henning Andersen også rigtigt var inde på. Så fortæller hr. Henning Andersen, at regeringen har fremlagt nogle forslag til, hvordan man kan få sat nogle flere i beskæftigelse. Jamen er hr. Henning Andersen slet ikke opmærksom på, at de forslag, som regeringen har fremsat, end ikke er i stand til at opsuge den merledighed, der er opstået bl.a. fra pengeinstitutterne i den tid, der går, mens forslagene bliver formuleret og fremsat?

Så fortæller hr. Henning Andersen også, at der skal være balance – det rigtige forhold – mellem indtægter og udgifter. Deri ligger jo altså også, at der kan komme nogle skatteforhøjelser. Jeg skal minde hr. Henning Andersen om, at hvis det nuværende underskud f.eks. skulle opkræves i moms, skulle vi have 35 pct. moms, og hvis det skulle opkræves i indkomstskat, skulle indkomstskatten stige med 14 pct. Tillykke med det, hr. Henning Andersen! Det er vel nok en god økonomisk politik, man har ført!

Erkend dog, at det har været noget bras, frem for at sige at man vil videreføre det!

(Kort bemærkning).

Henning Andersen (KF):

Hr. Stavad refererede til de mange samtaler, der har været i de sidste par uger, og de ting, man har talt med regeringen om, og som jo også vi, der står uden for de forhandlinger og ikke har været med til alle møderne, har kunnet følge, og så repeterede hr. Stavad en lang række områder, hvor han sagde, at her var det blevet klart tilkendegivet, ikke blot fra Socialdemokratiet, men også fra et flertal her i salen, hvad man ikke ville være med til.

Jeg vil blot sige, at selvfølgelig har jeg hørt de signaler, men jeg hørte også hr. Stavad 2-3 gange i sin ordførertale sige på Socialdemokratiets vegne, at man ville være ansvarlig, også når vi talte om udgifterne og de store udgifter på finansloven. Jeg tror på, at de forhandlinger, der kommer i de kommende dage og uger, vil vise, at vi måske – måske – finder en vej, hvor vi kan blive enige om nogle ting.

Hr. Kim Behnke nævnte bl.a. min indledning om, at vi ville fortsætte en økonomisk ansvarlig politik. Jamen den første mulighed for at gøre den slags ting er at erkende de faktiske ting, og det gjorde jeg. Hvis hr. Kim Behnke havde hørt ordentlig efter, så nævnte jeg de to

[Henning Andersen]

alvorligste ting. Jeg kunne godt nævne en lang række tal med forbedringer, der er sket i de sidste ti år, men vi ved også godt, at når man vandrer ind i det, jeg kalder et lavinflations-samfund, har ingen økonomer – af de dygtigste og ypperste, heller ikke i Danmark – en løsning, som er perfekt på alle områder, og som ikke har negativ effekt på visse ting. Disse ting har jeg erkendt her fra talerstolen er dels underskuddet på vores finanslov, dels den alt, alt for store arbejdsløshed, og det er det, jeg har lagt op til at vi fra konservativ side gerne vil forhandle med alle partier her i salen om.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg forstår ikke rigtig hr. Henning Andersens svar til mig. Jeg vil, indtil det modsatte er bevist, betragte svaret som udtryk for en kommunikationsbrist imellem Det Konservative Folkepartis finanspolitiske ordfører og finansministeren, for det var ikke en lang række områder, jeg nævnte.

Jeg nævnte helt præcist de tre områder, som berører overførselsindkomsterne. Altså de besparelser, man i finansloven har lagt op til i forhold til de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne, i forhold til andre grupper inden for det sociale område med meget små indkomster og i forhold til boligområdet, som først og fremmest vil betyde beskæringer i forhold til pensionisterne. Og jeg sagde, at dér har vi fra socialdemokratisk hold meget klart meldt ud – vores formand, hr. Nyrup Rasmussen, gjorde det bl.a. under åbningsdebatten, hvor han sagde, at dér står vi af, dér vil vi under ingen omstændigheder være med. Tilsvarende signaler er givet fra andre partier, således at et flertal har meddelt, at det ikke er dagsordenen for de kommende finanslovforhandlinger.

På den baggrund har vi så også forstået signalerne fra finansministeren og regeringen og har sagt: O.k., det tager vi så som udgangspunkt for vores forhandlinger; de ting er sådan set ude af verden. Det var bare det, jeg konstaterede i forhold til hr. Henning Andersen, og derfor valgte jeg ikke at sige noget om den sag i min ordførertale; det betragtede jeg som noget, der – ja, ingenting er afhandlet, før alting er afhandlet – men i hvert fald som en sag, vi ikke kommer op at toppes om i de videre forhandlinger. Derfor forstår jeg ikke, at hr. Hen-

ning Andersen bliver ved med at udtrykke sig, som om det stadig væk er på dagsordenen. Det går jeg ud fra at hr. Henning Andersen vil bekræfte at det ikke er. Det er taget af dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Henning Andersen var så generøs at tilbyde Folketinget at nævne en lang række økonomiske områder, som er blevet forbedret de sidste ti år. Jamen jeg synes da, at vi i Folketinget skal tage imod hr. Henning Andersens tilbud. Lad os da høre, hvad det er for områder – lad være med den med inflationen, det er jo ikke regeringens fortjeneste, at inflationen er blevet lavere; hr. Henning Andersen er jo intelligent nok og har økonomisk viden nok til at vide, at det ikke er en regeringsfortjeneste. Lad os høre, hvad er det så, der de sidste ti år er sket af økonomiske forbedringer? Det kunne nemlig være, at vi skulle optrykke det i en lille pjece, så vi kunne forhindre, at der i øjeblikket er en udvandring fra Danmark på 32.000 mennesker om året. Jeg skal minde hr. Henning Andersen om, at det nok næppe er bistandsklinter og arbejdsløse, der udvander i øjeblikket.

Så hvis det virkelig er så godt, så synes jeg, at vi skal optrykke det som en pjece, men vi kunne starte med, at hr. Henning Andersen delagtiggør Folketinget i de kendsgerninger, som hr. Henning Andersen mener at ligge inde med.

(Kort bemærkning).

Henning Andersen (KF):

Jeg skal så bekræfte over for hr. Stavad. Men nu står det jo sådan set også i Folketingstidende om nogle få dage, det, hr. Stavad har understreget. Når jeg fremhævede det blandt andre ting – det var jo en af mange ting i min tale – så var det, fordi det er det ønske, som Det Konservative Folkeparti har. Jeg er klar over, at man har afvist det – og det må både jeg og finansministeren selvfølgelig acceptere, og det har vi accepteret. Så tror jeg nok, at jeg kan sige det på den måde, at jeg tror, at hr. Stavad er klar over, at det er dagsordenen – indtil videre i hvert fald.

Så spørger hr. Kim Behnke: Jamen hvad er der egentlig sket?

[Henning Andersen]

Hvad er der egentlig sket? Jeg gør hr. Kim Behnke opmærksom på, at i 1982 var renten over 20 pct., i dag ligger den på ca. 10-11 pct. Jeg vil da også gøre opmærksom på, at i 1982 var der 2.420.000 i beskæftigelse, i dag er der 2.537.000 i beskæftigelse. På trods af det har vi den store arbejdsløshed.

Jeg kunne nævne en lang række andre ting. Men så vil jeg også sige til hr. Kim Behnke, der for lidt siden sagde, at statens gæld var 600 mia. kr., at det passer ikke. Statens gæld er i nettotal ca. 454-455 mia. kr. Det er alt for meget, det vil jeg gerne understrege, men når hr. Kim Behnke vil bruge tal, så brug dog de rigtige tal, for hr. Kim Behnke har dem jo.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

I Budgetoversigt nr. 2 for dette år – dvs. den, der blev fremlagt ikke i går, men sidste gang – er der et pædagogisk skema, som ganske rigtigt redegør for, hvordan statens gældsforpligtelser er sammensat, og summen er altså over 600 mia. kr. At hr. Henning Andersen og regeringen så har valgt at inddrage pengene fra Den Sociale Pensionsfond og lade, som om det ikke er nogen forpligtelse, holder jo ikke. Det er et smart trick for at skaffe sig gode venner i den fine klub i EF, så vi kunne komme med i Den Økonomiske og Monetære Union; men det har vi jo nu afklaret, at vi ikke skal alligevel, så der er jo ingen grund til at lave det regnetekniske trick længere. Nu må vi indrømme det, som det er, over for befolkningen: summen af forpligtelser er over 600 mia. kr. Og forpligtelser skal indfries.

Hr. Henning Andersen nævner nu, at der de sidste 10 år er sket det, at renten er faldet. Igen må jeg appellere til hr. Henning Andersens store økonomiske indsigt. Det er jo ikke regeringens fortjeneste, at renten er høj eller lav. Det er jo et produkt, et resultat, af bevægelser på kapitalmarkedet. Regeringen har ofte fortalt om, at Danmark ingen økonomisk frihed har på renteområdet, for der går 25 sekunder, nemlig den tid, det tager for et telefaxpapir at komme ud fra Bundesbank i Tyskland, og så regulerer man den danske rente efter det. Det er i hvert fald, hvad man i EF-debatten har brugt som argumenter for, at vi lige så godt kunne deponere det hele i Bundesbank. Så kan hr. Henning Andersen jo ikke i denne sam-

menhæng sige, at det er regeringens fortjeneste, at renten er blevet lavere. Nej, det er, fordi renten i Tyskland er blevet lavere i den samme periode.

Så endnu en gang, hvis hr. Henning Andersen ligger inde med den lange, lange liste over alle de økonomiske forbedringer, der er sket de sidste ti år, så delagtiggør Folketinget i den viden!

Svend Heiselberg (V):

Jeg skal indledningvis beklage, at stemmen i dag ikke alene er bred jysk, men også noget falsk.

Det finanslovsforslag, som vi i dag har til første behandling, skal ses ud fra den kendsgerning, at vi ønsker en økonomisk politik, der er så stram som muligt, således at vi fortsat kan nedbringe vores valutagæld, således at vi kan nedsætte renten. Det har været regeringens klare budskab i mere end 10 år. Alle må også give regeringen ret i, at havde vi ikke fået ændret den økonomiske udvikling først og fremmest efter 27 års uafbrudt betalingsbalanceunderskud, så ville Danmarks situation have været katastrofal i disse måneder med valutakrise både inden og uden for Europas grænser.

Finanslovsforslaget er udarbejdet på et tidspunkt, hvor vi ikke kender Danmarks situation i det europæiske helhedsbillede – en situation, som vi fra Venstre meget stærkt beklager, en situation, som har skabt en negativ og afventende stemning i dansk erhvervsliv, ja, for den enkelte låntager. Et og andet kunne jo da også tyde på, at eksempelvis Fremskridtspartiet ikke blandt vælgerne har eller får den belønning, de havde håbet på efter den galej, de medvirkede i at lokke danske vælgere ud på, ved at anbefale et nej forud for folkeafstemningen den 2. juni.

Finanslovsforslaget er udarbejdet i respekt for, at regeringen ikke har flertal, at vi er åbne over for forhandlinger med den del af Folketinget, som ikke har et regeringsansvar – og det er jo langt den største. Men det fritager ikke denne del for også at have et medansvar for, at vi får vedtaget en ansvarlig finanslov.

Jeg vil gerne slå fast, at regeringen er betænkelig ved det store underskud på statsbudgettet, som kommer til at ligge på ca. 40 mia. kr. i år og et lignende beløb næste år, eller ca. 8.000 kr. pr. borger om året. Vi er betænkelige ved

[Svend Heiselberg]

den store og stigende arbejdsløshed, vi har i Danmark, som vi ikke kan løse alene ved offentlige investeringer. Men vores arbejdsløshed er bl.a. begrundet i de store renteforpligtelser på omkring 60 mia. kr. årligt, som vi har; omvendt er den voksende arbejdsløshed også med til at øge statens underskud, gældsætning og rentebyrder. Det betyder, at bekæmpelsen af arbejdsløsheden og nedbringelse af statens underskud hænger sammen.

Regeringen har nu påbegyndt forhandlinger med partierne om en finanslov og en dagpengereform, men vi må nok erkende, at der ikke blandt det store flertal er vilje til andet end blot at få vedtaget det nødtørftige.

Venstre beklager, at der ikke er et flertal, som er parat til fundamentalt at tage fat på de store samfundsøkonomiske problemer. Der er noget, der er rystende galt. Se eksempelvis på hele finanssektoren i disse dage, hvor tusindvis af mennesker bliver fyret, for at virksomhederne ikke skal gå neddem og hjem. Det kan for virksomhederne selvfølgelig være en nødvendighed, og derfor er det også påtrængende, at vi får taget fat bl.a. på en dagpengereform.

Lad mig derfor fortsætte og sige, at i de forhandlinger, der er foregået, er der givet store imødekommelser i forhold til de ønsker, som har været fremme fra partierne. Udgangspunktet i forhandlingerne er, at driftsmåltallet udgør 257 mia. kr. plus et tillæg af x mia. kr., og at anlægsrammen udgør 6 mia. kr. plus et tillæg på y mia. kr. Hvad x og y skal erstattes med, må den kommende tids forhandlinger afgøre, men regeringens udspil til partierne indeholder ændringsforslag, som giver umiddelbare budgetforringelser på ca. 6,2 mia. kr. Det vil sige, at regeringen har accepteret intentionen i »Den gode cirkel«, som Venstre selv har formuleret i sit debatoplæg om den offentlige sektor sidste år, og at regeringens udspil i finanslovsforslaget med besparelser på overførselsområdet på 3,3 mia. kr. foreløbig er opgivet.

Som det også fremgik af statsministerens åbningstale, er regeringen indstillet på beskæftigelsesfremmende initiativer af hensyn til beskæftigelsen. Her er peget på fremrykkede statslige investeringer for 900 mio. kr., erhvervspolitiske initiativer for 330 mio. kr. og en midlertidig frigivelse af investeringsfondshenlæggelser, som vil være til fordel for erhvervslivet og samtidig fremskynde skattebetaling, til en anslået værdi af 400 mio. kr.

Desuden anviser man beskæftigelsesfremmende initiativer for 1,2 mia. kr. Her er tænkt på privat byfornyelse for 60 mio. kr., reparation og vedligeholdelse af boliger for godt og vel 1 mia. kr. og 10 mio. kr. til bevarelsesværdige bygninger. Og endelig vil der blive en beskeden ramme på ca. 1 mia. kr. for indkomstskattelettelser.

Jeg nævnte det blot, fordi jeg gerne vil demonstrere, at regeringen har strakt sig langt med tilbud for at fremme midlertidige foranstaltninger og tillige imødekomme de ønsker, der har været i kredsen omkring de foreløbige finanslovsforhandlinger. Jeg vil samtidig tilføje, at det er ingen kunst at sætte midlertidige foranstaltninger i gang, og det er heller ingen kunst at få dem lånefinansieret. Kunststykket består alene i at få skabt vedvarende foranstaltninger og skabe grundlag for at betale regningen herfor. Vi kan ikke basere fremtiden på midlertidige foranstaltninger, kun et konkurrencedygtigt erhvervsliv kan skabe grundlaget for et veludviklet samfund. De nødvendige foranstaltninger hertil er ikke populære, men der findes ingen lette løsninger. Her har arbejdsmarkedet også et ansvar for at tage del i løsningen af de store problemer, vi står over for.

Jeg vil også sige, at de mange tab, der er sket i hele den finansielle sektor, ikke bør sætte udviklingen i stå eller skabe så stor panik, at erhvervslivet ikke har mulighed for at optage lån.

I de forhandlinger, vi nu skal i gang med, er det bl.a. afgørende for Venstre at skabe grundlag for flere arbejdspladser i den private sektor og et fald i arbejdsløsheden for derigennem at nedbringe statens udgifter til overførselsindkomster og på længere sigt at skabe forudsætninger for et lavere skattetryk og en afskaffelse af statens gældsætning.

Med disse ord skal jeg anbefale finansloven til videre forhandling.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Da hr. Svend Heiselberg skrev sin ordførertale, har hr. Svend Heiselberg helt givet været dybt deprimeret over den nuværende tilstand, hvor regeringen – herunder partiet Venstre – er blevet sat i venteposition i EF-diskussionen af oppositionen, og den frustration skal så komme til udtryk i hr. Svend Heiselbergs ordførertale.

[Kim Behnke]

tale gennem et groft og usagligt angreb med påstanden om, at Fremskridtspartiets anbefaling af et nej og nej'et den 2. juni 1992 er årsagen til, at statens økonomi har det så elendigt, som vi har fået dokumenteret så sent som ved budgetoversigten fra i går. Men det holder ikke, hr. Svend Heiselberg.

Grunden til denne usikkerhed er jo, at hr. Svend Heiselberg bliver ved med at sige, at der er usikkerhed, og at regeringen i den seneste budgetoversigt skriver, at der er usikkerhed om Danmarks forhold til EF. Der er ingen usikkerhed, den danske befolkning har stemt nej den 2. juni 1992, det er kendsgerningen. Usikkerheden bliver skabt, når regeringen, Venstre og senest Landbrugsrådet påstår – som man kan læse på forsiden af dagbladet Børsen i dag – at det usikre, uafklarede forhold til EF kan koste 50 mia. kr. og 10.000 arbejdspladser. Jamen det er da klart, at den bankbestyrer, der sidder og skal afgøre, om han vil give et lån til en landmand, der skal udvide sin gård, vil sige: Nej, nej, det går ikke, det går ikke det her, for det hele risikerer jo at brase sammen.

Nej, ansvaret ligger hos de mennesker i landbrugets top, der ikke har villet acceptere resultatet af en folkeafstemning. Ansvaret ligger hos partiet Venstre, der ikke vil respektere resultatet af en folkeafstemning, og hos regeringen, der bliver ved med at påstå, at der er usikkerhed. Der er ingen usikkerhed, og i Fremskridtspartiet er vi fortsat meget stolte over, at vi den 2. juni 1992 var i 100 pct. overensstemmelse med flertallet af den danske befolkning. Og det kunne hr. Svend Heiselberg unægtelig lære lidt af.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Hr. Svend Heiselberg startede sin ordførertale med at beklage, at stemmen var bred jysk og også lidt falsk. Jeg vil nu sige, at det med den brede jyske har nu altid været en af de ting, som har tiltalt mig ved hr. Svend Heiselberg.

Hr. Svend Heiselberg mente, at den eneste måde, vi kan løse vore problemer på, er ved at give dansk erhvervsliv ordentlige rammer at arbejde inden for, så det kan udvikle sig. Jeg vil godt sige, at det er et politisk udgangspunkt, som Socialdemokratiet er 100 pct. enig

med hr. Svend Heiselberg i. Det er nemlig også afgørende for, at vi har råderum inden for den offentlige sektor til at foretage de ting, som vi har behov for, at vi har et erhvervsliv, som både er velfungerende og har nogle rammer, som tillader det at udvikle sig.

Og derfor undrer det mig, når jeg går finanslovsforslaget igennem. Hvis vi tager en del af dansk erhvervsliv, som klart har nogle problemer, står i en meget vanskelig situation og består af ganske små enheder, nemlig dansk landbrug, er det netop et af de områder, hvor regeringen går ind og foretager nogle, synes jeg, meget ufornuftige besparelser. Man forringer den vikarordning, som har været en succes, som er meget vigtig for, at de små familiebrug overhovedet kan få en ordentlig tilværelse, selv om vi ved, at med den økonomi, der er i mange landbrug, er der ingen muligheder for at gå ind og overtage de udgifter, som man er tvunget til at overtage, efter reduktionen af denne vikarordning.

På samme måde med efteruddannelsesområdet inden for landbruget. Også her har jeg svært ved at forstå, at partiet Venstre mener, at det er en ordentlig erhvervspolitik, at det er nogle ordentlige rammer, man tilbyder dansk erhvervsliv. I denne situation er det landbruget, men vi kan finde andre eksempler både inden for industrien og andre dele af erhvervslivet.

Hvorfor, hr. Svend Heiselberg?

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Det var en meget, meget kort tale, Venstres finanslovsordfører, hr. Svend Heiselberg, holdt ved denne lejlighed. Det har sikkert sin forklaring, og den forklaring vil jeg da være meget interesseret i at høre mere om i løbet af forhandlingen.

Jeg tænker her på, at den egentlige forklaring måske er, at der på det allerseneste har været en del uro i Venstres bagland i forbindelse med regeringens forslag til finansloven for 1993. Den opfattelse er jeg i hvert fald blevet bestyrket i, når jeg på det allerseneste har læst visse udtalelser fra medlemmer af Venstres folketingsgruppe. Således læste jeg i torsdags i Fjerritslev Avis, at næstformanden i Venstres folketingsgruppe, hr. Mejdahl, ved et møde i Fjerritslev aftenen i forvejen havde udtalt sig

[Risgaard Knudsen]

meget kritisk om forslaget til finanslov. Hr. Mejdahl var ifølge sine udtalelser ved den lejlighed hamrende utilfreds med, at regeringen med et pennestrøg havde fjernet de penge, der var sat af til motorvejsanlæg i Vendsyssel i 1993.

Og det samme har medlem af Venstres folketingsgruppe, fru Bodil Thrane ytret sig om over for Vendsyssel Tidende i går. Bodil Thrane . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Fru Bodil Thrane!

Risgaard Knudsen (S):

Undskyld!

Fru Bodil Thrane går et skridt videre og taler om et alvorligt løftebrud fra regeringens side. Og jeg forstår, at den samme fru Bodil Thrane har holdt en dunder tale i Venstres folketingsgruppe forleden. Men jeg kunne jo forstå på hr. Svend Heiselberg, at denne dunder tale var der ikke plads til i Venstres finanslov tale her i dag.

Jeg vil sætte pris på, hr. formand . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

At taletiden bliver overholdt.

Risgaard Knudsen (S):

Jeg vil sætte pris på, om fru Bodil Thrane og næstformanden i Venstres gruppe, hr. Mejdahl, som i øjeblikket glimrer ved deres fraværelse, vil komme til stede her i salen og gentage, hvad de har sagt: for hr. Mejdahls vedkommende i Fjerritslev sidste torsdag og for fru Bodil Thranes vedkommende til Vendsyssel Tidende i går. Det drejer sig altså om et alvorligt løftebrud fra regeringens side, som de to medlemmer af Folketinget . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Taletiden er slut.

Risgaard Knudsen (S):

. . . har ytret sig om.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal henstille, at medlemmerne overholder de 2 minutters taletid, som er gældende for korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig herop på talerstolen, er egentlig en bemærkning fra hr. Svend Heiselberg, der var betænkelig ved underskuddet på finansloven. Det er vi i Fremskridtpartiet også særdeles betænkelige ved, men hr. Svend Heiselberg sagde ikke et eneste ord om, hvordan partiet Venstre vil bringe det store underskud ned, ikke et eneste ord kom der frem om det. Fortæl Folketinget, hvad Venstre egentlig forestiller sig.

Og så nævnte hr. Svend Heiselberg noget om overførselsindkomsterne. Det er også noget, vi er meget betænkelige ved i Fremskridtpartiet, at disse overførselsindkomster accelererer derudad. Heller ikke her nævnte hr. Svend Heiselberg med ét ord, hvad Venstre vil gøre for at få overførselsindkomsterne bragt ned. Det hele munder jo ud i en yderligere gældsætning af Danmark.

For ca. trekvart år siden rejste Fremskridtpartiet en debat, hvor vi stille og roligt bad Folketinget om at få lagt en plan for, hvordan vi i løbet af det kommende halve eller hele år kunne bringe statsgælden ned. Partiet Venstre stemte imod en ganske beskeden dagsorden fra Fremskridtpartiet, der kun pålagde Folketinget i løbet af et halvt års tid at komme med en præcis plan for, hvordan vi kan bringe denne helt utilgivelige gældsætning af Danmark til ophør og bringe den ned i løbet af nogle få år. Også ved den lejlighed glimrede Venstre ved ikke at bakke Fremskridtpartiet op.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Kim Behnke, som mente, at jeg kom med et usagligt angreb, at det er muligt, at Kim Behnke . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hr!

Svend Heiselberg (V):

. . . at hr. Kim Behnke syntes det. Men det var velvalgt, for jeg synes, at det passede til situationen.

Og hvis man havde hørt, hvad direktøren for Den Danske Bank, hr. Knud Sørensen, sagde i går, ville man også have fået en beretning om,

[Svend Heiselberg]

at man hver dag møder kunder, som er afventende med at iværksætte investeringer, indtil man har fået afklaret Danmarks forhold til EF. Jeg kunne nævne mange eksempler på, at folk holder sig tilbage.

Så siger hr. Kim Behnke, at han er stolt, og det skal hr. Kim Behnke selvfølgelig have lov til at være. Men jeg henviste bare til, at det er, som om hr. Kim Behnkes bagland ikke længe er så stolt over det, Fremskridtspartiet anbefalede. Efter hvad man kan aflæse ud af de seneste opinionsmålinger, er der i hvert fald ligesom en vis betænkelighed ved den stolthed, som partiet går rundt med herinde.

Hr. Ole Stavad spørger, hvad vi vil gøre. Vi vil holde fast ved, at det er vigtigt at tage fat på nogle ting, som gør det muligt at sætte renten ned. Men forudsætningen for, at vi kan sætte renten ned, er en standsning af vores gældsætning til udlandet. Forholdet er jo rent faktisk, at hvis vi ikke havde haft den store gæld og skulle betale de store renter, som vi skal betale i dag, ville vi jo kunne sætte renten meget længere ned. Eksempelvis har Tyskland jo rent faktisk et større statsunderskud end Danmark, men på grund af de mange renter, vi skal betale på den store udlandsgæld, har vi ingen mulighed for at sætte renten yderligere ned.

Så vil jeg også gerne . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Så er taletiden slut.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Svend Heiselberg dækker sig bag en bankdirektør og bruger bankdirektørens udtalelser som et figenblad for at dække over den kendsgerning, at i dette land er det ikke bankdirektører, der bestemmer Danmarks udenrigspolitik. Her i Danmark er det Folketinget, der bestemmer udenrigspolitikken, og så længe en hr. Svend Heiselberg og andre repræsentanter fra partiet Venstre, fra regeringspartierne, fra Socialdemokratiet og de andre unions-tilhængere – oven i købet et stort flertal af de politiske partier – bliver ved med at påstå, at Danmarks forhold til EF er uafklaret, kan en bankdirektør og en erhvervsdrivende da ikke tro andet, end at det er tilfældet. Og derfor ligger ansvaret hos hr. Svend Heiselberg selv og hos de øvrige folketingsmedlemmer, der fejlag-

tigt påstår, at Danmarks forhold til EF er uafklaret.

Så forsøger hr. Svend Heiselberg at pudse sin egen troværdighed op ved at referere til meningsmålinger. Jamen hvis vi skal referere til meningsmålinger, er kendsgerningerne jo, hr. Svend Heiselberg, at efter afstemningen den 2. juni har meningsmålingerne vist, at nu var der ikke længere tale om, at det kun var omkring 51 pct. af befolkningen, der sagde nej. Næh, vi har været helt oppe på 60 pct.

Så er det da rigtigt, at nogle dagblade har taget sig den frihed at plukke nogle emner ud fra Maastrichttraktaten og spørge folk: Hvis nu de ting alligevel ikke var med, hvad ville I så stemme? Og så er der da selvfølgelig flere vælgere, der alt afhængig af temperament synes, at det lyder mere spiseligt, men det er jo en uinteressant meningsmåling, før den politiske realitet viser, om det bliver tilfældet. Så hr. Svend Heiselberg har ikke noget at hænge sine argumenter på ud over sin egen dårlige samvittighed og tilsyneladende en følelse af dyb frustration over, at den socialistiske opposition her i Folketinget i øjeblikket har overtaget dansk EF-politik.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg tror nok, at jeg begik en fejl, da jeg før refererede til fru Bodil Thranes udtalelse til Vendsyssel Tidende i går. Jeg mener, jeg gav udtryk for, at fru Bodil Thrane havde ytret sig om et løftebrud. Det er langt, langt værre.

Og jeg skylder fru Bodil Thrane at gøre opmærksom på, at det, som fru Bodil Thrane talte om i går i Vendsyssel Tidende, ikke er et løftebrud, det er et aftalebrud. Det gør jo sagen langt, langt alvorligere. Og jeg må sige, at jeg er meget enig med fru Bodil Thrane i, at der her er tale om et aftalebrud, som den samlede regering under ét har et fælles ansvar for.

Og derfor undrer det mig, at hr. Svend Heiselberg i sin korte replik ikke havde så meget som én eneste bemærkning til mig, når fru Bodil Thrane, der dog også er medlem af Venstre, så sent som i går eftermiddags talte om et aftalebrud fra regeringens side, og at næstformanden i Venstres folketingsgruppe, hr. Mejdahl – som nu også er kommet til stede, ser jeg – ved et Venstremøde i Fjerritslev sidste onsdag er inde på det samme. Jeg skylder dog hr. Mejdahl

[Risgaard Knudsen]

dahl at give den oplysning med på vejen, at hr. Mejdahl i modsætning til fru Bodil Thrane ikke har talt om aftalebrud. Men jeg må sige, at de bevæger sig jo alligevel på den samme boldbane.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg er imponeret over, at hr. Kim Behnke kan sige så skråsikkert, hvem der styrer dansk udenrigspolitik i øjeblikket. Jeg synes nu nok, at der er rimelig megen forvirring om, hvem der egentlig styrer den, og beklageligvis synes vi måske nok, at regeringen burde slå fast, at det skulle være den.

Men det er slet ikke derfor, jeg går herop. Jeg går egentlig op for at berolige hr. Risgaard Knudsen, for jeg er helt enig med hr. Risgaard Knudsen. Om det så er løftebrud eller aftalebrud, det er i hvert fald et brud, der er uacceptabelt.

Og derfor kan jeg oplyse hr. Risgaard Knudsen om, at CD under forhandlingerne hos finansministeren har meddelt, at vi ikke kan tilslutte os igangsættelser af arbejder andre steder i landet, hvis det medfører, at ting, der er lovet og sat i værk efter aftaler, bliver udskudt. Det er for os at se fuldstændig grotesk, at man har en aftale for Nordjylland, som skal udsættes, samtidig med at man begynder at bygge alle mulige andre steder i landet. Den melding er gået til regeringen, og uden at jeg skal tage finansministeren i ed, tror jeg, at budskabet gik ind.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Selv om hr. Risgaard Knudsen forsøgte at reparere på det, vil jeg alligevel sige her, for at det skal stå lysende klart, at jeg i hvert fald aldrig har brugt hverken ordet løftebrud eller aftalebrud.

Jeg er af den opfattelse, at forlig, som er indgået, skal overholdes. Skal de ændres, skal det aftales mellem forligsparterne. Og jeg sagde på mødet i Fjerritslev, at Storebæltsforliget skal selvfølgelig overholdes, medmindre forligsparterne ændrer Storebæltsforliget.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg tror egentlig, hr. Risgaard Knudsen fik et svar. Det har aldrig været regeringens hensigt, at man skulle udskyde udførelsen af de nordjyske veje, men der står jo i aftalen, og det har ingen vel benægtet, at vejene i Nordjylland skal være færdige, samtidig med at den faste forbindelse kan tages i brug. Og det tror jeg helt og holdent, at regeringen vil leve op til, men jeg tror også, at finansministeren vil få mulighed for at svare tydeligere på det.

Så siger hr. Risgaard Knudsen, at nogle af gruppens medlemmer skulle have givet udtryk for utilfredshed. Jamen sådan vil det jo altid være. Hr. Risgaard Knudsen har jo også tidligere givet stærkt udtryk for utilfredshed med f.eks. hr. Nyrup Rasmussen. Man kan jo altid finde en eller anden, man er utilfreds med.

Og så må jeg altså også svare hr. Kim Behnke, som ligesom forsøgte at sige, at det var bare noget, Venstre fremførte, at der var utilfredshed i erhvervslivet, og at der var tale om en tilfældig bankdirektør. Det er trods alt en direktør for Danmarks største bank, som har daglig forbindelse med de store investorer, der har udtalt sig om forholdene, men jeg forstår godt, at Fremskridtspartiet vil bagatellisere det, det forstår jeg udmærket. Men jeg håber, at når det til sin tid går op for befolkningen, hvilken galej de er blevet lokket på af Fremskridtspartiet, vil de også straffe Fremskridtspartiet herfor.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg nåede ikke at få en kort bemærkning til hr. Svend Heiselbergs svar til mig i første omgang. Nu er det jo indimellem sådan, at forkølelse også godt kan sætte sig til dårlig høreelse, og jeg ved ikke, om det er årsagen til hr. Svend Heiselbergs svar til mig.

Hr. Svend Heiselberg svarede faktisk overhovedet ikke på mit spørgsmål om, hvordan regeringen får tingene til at hænge sammen. På den ene side har vi hr. Svend Heiselbergs klare udtalelser om, at det handler om at skaffe ordentlige rammer for dansk erhvervsliv og dansk erhvervslivs muligheder for at udvikle sig, så man kan yde de bidrag, som er afgørende for, at vi kan få løst de samlede problemer med beskæftigelsen og underskuddet; på den anden side udsætter man et erhverv som landbruget, der er ude i meget store problemer, for

[Stavad]

drastiske beskæringer på to så vitale områder som vikarordningen og efteruddannelsesordningen for landmænd.

Hvis jeg så skulle tolke hr. Svend Heiselbergs bemærkning som et svar til mig, siger hr. Svend Heiselberg, at for os handler det om at få udlandsgældsætningen nedbragt. Jamen det synes jeg da også er vigtigt. Men, hr. Svend Heiselberg, hvis vi tager landbruget, som er et virkelig stærkt eksporterhverv, hvordan hænger det så sammen, når man forringer vilkårene for et stærkt eksporterhverv, hvis man har en målsætning om, at man skal have nedbragt udlandsgældsætningen? Det hænger ikke sammen, hr. Svend Heiselberg.

Jeg synes, at hr. Svend Heiselberg som ordfører for partiet Venstre skylder os svar på, om man virkelig mener, at de besparelser skal gennemføres, eller om det er en omgang strategi fra landbrugsministerens side, at man har en forventning om, at Socialdemokratiet sammen med andre partier indsætter beløbene igen. For så vil jeg sige, at hr. Svend Heiselberg skal tænke sig om, for det er ikke helt sikkert, at vi endnu en gang vil redde Venstre i den sag.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg er selvfølgelig meget glad for, at Socialdemokratiet lige for tiden nærer så stor en omsorg for landbruget, og det håber jeg at man vil blive ved med, for det er tiltrængt. Men den største byrde for landbruget er renten, det er den, vi skal have sat ned, og derfor er vi nødt til at føre en politik, der gør det muligt. Det er det største problem for både landbruget og alle andre erhverv.

Hr. Stavad har også stor sympati med vikarordningen. Jamen vi gør jo et forsøg på at bremse nogle af statens udgifter, og her er et område, hvor vi synes, at vi måske kan gå ind.

Og når hr. Stavad giver udtryk for så stor sympati for landbruget, skulle hr. Stavad have ladet det komme til udtryk i går, da vi diskuterede de to skatteforslag, bl.a. om frigivelse af investeringsfondshenlæggelser. Det har jo også stor betydning for dansk landbrug, og det kunne være med til at sætte beskæftigelse i gang, hvis man må få de penge ud at arbejde. Men hvor var Socialdemokratiet henne? Socialdemokratiet vil ikke være med til nogen som helst ting, heller ikke her.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Nu ved jeg ikke, om det løser så mange problemer, at vi genoptager debatten fra i går, men jeg er nok nødt til det, fordi hr. Svend Heiselberg åbenbart ikke har lyttet efter. Det, jeg gav udtryk for i går som ordfører for Socialdemokratiet, var, at i den udstrækning, hvor eksempelvis investeringslovforslaget kunne målrettes til de tørkeramte landbrug, vil Socialdemokratiet være med til at finde en løsning. Andre partier meddelte noget tilsvarende, selv SF meddelte, at man ville være positiv over for at se på sådan en ordning.

Så hr. Svend Heiselberg snakker udenom, og jeg må sige, at det er fuldstændig vanvittigt, at man kommer med forslag af den karakter i forhold til landbruget. Det vil med sikkerhed, hr. Svend Heiselberg, ikke nedbringe underskuddet på statsfinanserne med en eneste krone, men det vil med stor sandsynlighed både øge underskuddet på statsfinanserne og samtidig øge arbejdsløsheden. Mange af de landmænd, som vikarordningen henvender sig til, befinder sig i en situation, hvor de ikke har råd til at overtage den merudgift, og derfor bliver virkeligheden bare, at uanset om mand og kone på de bedrifter er syge, uanset om de har behov for at kunne tage en fridag som alle andre, uanset om de har behov for efteruddannelse, vil det ikke være muligt for dem, hr. Svend Heiselberg. Og i den udstrækning, hvor det betyder, at vi får færre vikarafløsere, vil det betyde større udgifter til arbejdsløshedsdagpenge, et forøget underskud og en forøget arbejdsløshed.

Jeg synes, at hr. Svend Heiselberg også på dette punkt burde tænke sig lidt grundigere om, for det er ikke en ordentlig måde at behandle et eksporterhverv på, som har store problemer nok i forvejen. Når det er sådan, at man ikke løser nogen som helst andre problemer, virker det næsten som en straffeaktion imod dansk landbrug.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Vi går tilbage til talerrækken.

Jes Lunde (SF):

Regeringens forslag til finanslov for 1993 er et rent nedskæringsforslag, og det er for så vidt

[Jes Lunde]

udmærket, at regeringen allerede for længe har forladt det udspil, som vi har første behandling af i dag. Så kan man selvfølgelig spørge sig selv, hvor god grund der så er til at gå i detaljer med forslaget, men jeg synes alligevel, det er nyttigt for både Folketinget og befolkningen at konstatere, hvor regeringen ligger i det politiske landskab. Hvad er det egentlig, den regering, vi har i øjeblikket, gerne ville gennemføre, hvis den havde mulighed for det?

Forslaget til finanslov er nemlig udtryk for en helt forrykt tankegang, når vi ser på, hvilken situation Danmark befinder sig i. Vi har i øjeblikket en af de mest dystre beskæftigelsesmæssige kriser i nyere danmarkshistorie, hver dag rummer nye budskaber om massefyringer, og ledigheden sætter rekord med over 300.000 arbejdsløse; det er en helt igennem katastrofal udvikling. I den situation taler alt naturligtvis for, at vi reber sejlene og gør vores yderste for, at finansloven kan bidrage til at løse problemerne. Vi burde sætte investeringer i gang, tage fat på uløste sociale opgaver, øge uddannelsesmulighederne, fordele arbejdet, ja, der er meget, Folketinget kunne gøre.

Ikke desto mindre har regeringen valgt at spille ud med et forslag til finanslov, der er strammere end finansloven for 1992. Med andre ord et forslag, der med sikkerhed vil øge arbejdsløsheden yderligere, et forslag, der viser, at regeringen ikke har brugt tiden til at få ideer til øgede aktiviteter og indgreb mod arbejdsløsheden, men at den tværtimod er mest optaget af at jage de arbejdsløse ved at klippe nye store huller i det sociale sikkerhedsnet.

Der er heldigvis ikke noget flertal i Folketinget for at støtte denne aggressive højrepolitik, som regeringen har lagt frem, tværtimod har et flertal bestående af S, SF, CD og De Radikale markeret, at det afviser hovedtrækkene i regeringens politik. Flertallet i Folketinget er faktisk efterhånden indstillet på en mærkbar indsats imod arbejdsløsheden, og det synes vi i SF er meget glædeligt.

Hvis vi oven i købet kunne nå dertil, at de partier kunne sætte sig sammen og forhandle om finansloven, mens regeringen holdt sig lidt i baggrunden, og hvis finansministeren kunne sige som statsministeren, at det da var udmærket, at partierne nu forhandlede uden regeringen, blev resultatet såmænd nok bedst. Hvis regeringen kunne indtage den stilling til sagen,

tror jeg, vi kunne nå meget. Jeg er nemlig ægte bekymret for, at så længe finansministeren sidder med ved forhandlingsbordet, vil flertallet vilje ikke få lov til at sætte sig igennem, før vi får en anden regering. Det er dybt u hensigtsmæssigt, at regeringen får lov til at blive siddende, selv om den har fået underkendt sin politik. Det skaber et dødvande, hvor den tiltrængte dynamik i beslutningsprocessen forsvinder, landet kommer til at stå i stampe, og det politiske dødvande på Christiansborg breder sig som negative ringe i vandet til det omgivende samfund, for det har desværre en afgørende betydning, hvem der sidder på regeringsmagten. Vi oplever i øjeblikket et tragikomisk spil, hvor regeringen optræder som en ulv i fåreklæder. Den stemmer flinkt for den dagsorden, der var flertal for under åbningsdebatten, og lover, at den skam gerne vil gøre en indsats mod arbejdsløsheden efter dagsordens retningslinjer, men det er desværre falsk, for samtidig arbejder den på at nedskyde alle konkrete forslag til en indsats mod arbejdsløsheden, uanset om de kommer fra SF, Entreprenørforeningen, BUPL, Håndværksrådet, Byggefagenes Arbejdsgiverforening eller Kommunernes Landsforening.

Melodien i regeringens svar er den samme, nemlig at det desværre ikke lader sig gøre, fordi, fordi, fordi regeringen har hørt fra en syg moster, der har hørt fra en fjern nabo, at det måske vil give problemer med en eller anden detalje, som regeringen så kan rette kikkerten ensidigt imod. Det er simpelt hen strengt at høre på. Jeg bliver med fru Mimi Jakobsens ord fra åbningsdebatten simpelt hen dårlig af at høre på de syge begrundelser for ikke at gøre noget. Det er helt åbenlyst, at embedsmandsapparatet bliver misbrugt til at producere negative svar, og det er ikke spor mærkeligt, når vi kender regeringens udgangspunkt, nemlig at finansloven ikke skal have nogen effekt på arbejdsløsheden. Men hvor længe vil midterpartierne finde sig i det?

Jeg nærer frygt for, at det i efteråret vil lykkes regeringen at drosle folketingsflertallets ambitionsniveau ned, og for at forhindre det synes jeg, at det ville være godt, hvis De Radikale og CD under denne debat ville komme med nogle mere håndfaste tilsagn om niveauet for indsatsen mod arbejdsløsheden; det er nemlig min erfaring, at regeringen har respekt for den slags.

[Jes Lunde]

Er De Radikale og CD enige i, at Danmarks situation kalder på en indsats, så vi nedbringer arbejdsløsheden med mindst 50.000-60.000 næste år – det er vel ikke en urimelig ambition, når vi ser på, at der er 320.000 ledige – eller har De Radikale og CD et andet præcist udspil, som vi kan tage udgangspunkt i? Jeg tror, det ville være meget befordrende for forhandlingerne.

Jeg må selvfølgelig ikke fortælle noget om, hvad der sker omkring bordet ovre i Finansministeriet, og SF skal nok respektere den fortrolighed, som regeringen lægger vægt på, men jeg tror ikke, jeg går nogen for nær ved at fastslå, at der stadig er en voldsom afstand mellem det, regeringen pusler med, og det, SF har vist kan lade sig gøre.

SF har i år valgt at stille sine hovedændringsforslag til finanslovsforslaget meget tidligt, for at de kan indgå i de fremskyndede forhandlinger fra starten. Forslagene viser, hvordan det kan lade sig gøre at nedbringe arbejdsløsheden med 60.000, samtidig med at der opnås en bedre løsning af vigtige samfundsopgaver, at der investeres både uddannelsesmæssigt og erhvervmæssigt i fremtiden, at miljøet belastes mindre, og at skattepolitikken bliver mere retfærdig.

Danmarks vigtigste råstof er viden, og derfor er det af afgørende betydning at udbygge og vedligeholde den ressource, hvis vi skal kunne klare os i den internationale konkurrence. Dertil kommer, at regeringen længe og ihærdigt har argumenteret for, at der vil opstå flaskehalsproblemer på det danske arbejdsmarked, hvis bare ledigheden faldt til under 200.000. I SF synes vi, at det er spild af tid at blive ved at tale om flaskehalsproblemerne; vi vil hellere løse dem ved at uddanne den nødvendige arbejdskraft. SF foreslår konkret en betydelig forøgelse af kapaciteten i efteruddannelsen både i de korterevarende forløb for faglærte og ufaglærte og i etableringen af en egentlig voksenerhvervsuddannelse, så ufaglærte kan erhverve sig samme kompetence, som opnås gennem den tilsvarende erhvervsuddannelse for unge. Det er for SF at se en helt nødvendig strategi, hvis de mange arbejdsløse ufaglærte skal have nogen som helst chance på arbejdsmarkedet. Mange SiD-afdelinger har jo en ledighedsprocent helt oppe på 40, og vi kan ikke se anden udvej ud af det problem end at

mindste antallet af ufaglærte gennem en massiv uddannelsesindsats.

Derudover foreslår vi, at den udvidede voksenuddannelsesstøtte også skal kunne bruges i den offentlige sektor, og vi stiller forslag om længerevarende kurser for ufaglærte kvinder. I alt foreslår vi for 1993 en uddannelsesindsats på disse områder, der kan nedbringe arbejdsløsheden med godt 15.000. Det er efter SF's opfattelse klart, at vi skal videre i de kommende år, og derfor synes vi egentlig, at en finanslovaftale for 1993 bør rumme en planlægning af den kommende indsats på dette område.

I en tid med mange arbejdsløse er det også oplagt at gøre dagpengene aktive ved at få løst en række offentlige serviceopgaver, der kun vil betyde en marginal merudgift. Den akutte venteliste til børnepasningen er i øjeblikket på 30.000 for de 0-6-årige, og efterspørgslen stiger, der er tilsvarende et stærkt behov for at få forbedret hjemmehjælpen for landets pensionister, og endelig er der også brug for at afsætte et beløb til at nedbringe ventetiden på operationer. Samlet set kan de tiltrængte forbedringer på disse områder i den offentlige sektor give en merbeskæftigelse i 1993 på omkring 10.000.

Der er også en række uløste investeringsopgaver i det danske samfund, som det er oplagt at fremrykke i en tid med ledighed. Det gælder både statslige og kommunale investeringsopgaver og investeringer, som foregår i den private sektor, men igangsættes af det offentlige. SF vil især pege på større boligkvoter i modsætning til regeringens nedskæring, omdannelse af ejerboliger til almennyttige lejeboliger, byfornyelse, byøkologi, udbygning af den kollektive trafik, vejsikkerhed, løsning af nogle af de meget store miljøopgaver, jordrensning, kloakrening, vandspareplan, metangasbe-grænsning og udbygning af den vedvarende energi.

På mange af områderne er der brug for at afsætte statslige puljer, på nogle skal der ske forøgelser af kvoter, og over for kommunerne er det især afgørende at lempe lånebegrænsningerne. For SF at se er det midt i en lavkonjunktur helt forkert at forlange, at kommunerne skal finansiere anlægsaktiviteter over driften. Hvis de samme regler gjaldt for privatpersoner og -virksomheder, ville Danmark hurtigt gå fuldstændig i stå. De forældede lånebe-

[Jes Lunde]

grænsninger må afskaffes, så kommunerne generelt får frie hænder til at belåne anlægsaktiviteter på en måde, der passer til anlæggenes levetid.

SF's egne forslag på investeringsområdet vil kunne nedbringe arbejdsløsheden med knap 15.000, og dertil kommer, hvad kommunerne måtte have af ideer til øget aktivitet, jf. handlingskataloget fra Kommunernes Landsforening, som vi generelt er meget positive over for. Danmark gør i sammenligning med sine konkurrenter alt for lidt for at fremskynde en positiv erhvervsudvikling. Regeringen har siden midten af 1980'erne ladet stå til på dette område, og SF finder det derfor vigtigt at skaffe en række forslag plads i diskussionen om finansloven.

De mange konkurer i det private erhvervsliv gør det efter vor opfattelse oplagt at oprette en reorganiseringsfond, der kan overtage lukningstruede virksomheder og gennem reorganisering og kapitaltilførsel føre levedygtige dele af virksomheden videre. Svenske erfaringer viser, at der mindst kan reddes 1.000 arbejdspladser om året med en sådan fond. Vi foreslår umiddelbart en pulje på 200 mio. kr., hvoraf størstedelen tænkes brugt på lån og garantistillelse, og puljen skulle kunne dække behovet for 1993.

Tilsvarende er der brug for en forbedret indsats over for iværksættere ved at introducere kurser i grundreglerne for at drive privat virksomhed, for som det er nu, knækker alt for mange halsen på momsregnskaber og andre formaliteter, som man ikke nødvendigvis har forstand på, selv om man er dygtig på sit eget faglige felt. Dertil kommer, at der er brug for en ordning svarende til den tyske egenkapitalhjælp, hvor iværksættere kan få statslån på op til 25 pct. af investeringsbehovet under forudsætning af, at iværksætteren på anden vis skaber den øvrige fornødne kapital.

Finansredegørelsen fra foråret tyder på, at regeringen er ved at blive klar over mangelen på en aktiv erhvervspolitik, men endnu ligger Industriministeriet, der burde være det dynamiske element i udviklingen, som en tung dyne over det hele.

Specielt på miljøområdet har Miljøministeriet i flere år arbejdet med et udviklingsprogram, der hjælper virksomhederne med at indføre renere teknologi, men et opfølgende pro-

gram i Industriministeriets regi, der kunne sætte teknologiudvikling i gang på områder, hvor allerede kendt teknologi ikke slår til, har vi ikke set noget til. Det miljøtekniske udviklingsprogram, der efterhånden kom i Industriministeriet, går kun ud på at støtte eksport af miljøteknologi. For SF at se er det på høje tid, at der kommer gang i et egentligt miljøteknologisk udviklingsprogram, og vi foreslår, at der afsættes 200 mio. kr. på finansloven til det formål.

De erhvervspolitiske initiativer har tit en lang virkningstid, og en større effekt af SF's forslag på dette område vil også først vise sig i løbet af nogle år, men for 1993 er det vores vurdering, at de kan nå at give et positivt bidrag ved at nedbringe arbejdsløsheden med 2.500.

Selv om det i efterårets løb skulle lykkes os at blive enige om en stor indsats for 1993 på alle de områder, jeg her har nævnt, er det for SF klart, at vi ikke alene ad disse veje kan fjerne arbejdsløsheden. Det er ikke nok at investere mere, at øge den offentlige service på vigtige områder, at uddanne flere osv., i Danmark er der nemlig langt flere, der gerne vil arbejde, end der er brug for til at producere vores fornødenheder, og den gunstige situation bør udnyttes konstruktivt i stedet for at ende i massearbejdsløshed. Det forudsætter, at vi forstår at give de tiloversblevne timer til mennesker, der gerne vil have fri i en periode, i stedet for at tvangsplacere dem på de arbejdsløse.

SF har en række forslag til en bedre fordeling af arbejdet, så den frie tid bliver brugt af mennesker, der selv ønsker den. Jeg vil i den forbindelse bare kort pege på bedre barselsorlov, omsorgsdage til småbørnsforældre, begrænsning af overarbejde og merarbejde i staten og indførelse af en generel ret til sabbat, hvor beskæftigede bytter plads og indkomst med en arbejdsløs for en tid. Ved en rigtig udformning af ordningerne kan de godt nå at bidrage med en reduktion af arbejdsløsheden på 20.000-25.000 i 1993.

På længere sigt er der brug for, at disse typer fordeling af arbejdet bidrager endnu mere til at fjerne arbejdsløsheden, og derfor skal vi vænne os til at tænke på at gøre f.eks. sabbatorordningerne gunstige og tiltrækkende for de beskæftigede i stedet for at opstille en masse regler, der begrænser effekten – for nu at give et kort tilbageblik på et af de fingeraftryk, som regeringen fik på forårets aktiveringsforlig.

[Jes Lunde]

Finanslovsforslaget indeholder meget andet end disse overordnede temaer, og i SF er vi sikre på, at efteråret vil vise behov for redningsaktioner på masser af områder, hvor regeringen i det skjulte har skåret spændende og nødvendige aktiviteter væk, men det plejer vi også at være flere partier der finder sammen om. Vi kan allerede se et behov for at oprette puljer, der kan tilskynde til udvikling af det alternative arbejdsmarked, en pulje til sociale udviklingsprojekter på stærkt forsømte områder, der enten slet ikke eller ikke i et tilstrækkeligt omfang blev tilgodeset af SUM-midlerne – som eksempler kan nævnes væresteder og beskæftigelsesaktiviteter for hjemløse, psykisk syge og andre særlig truede grupper – og endelig en kulturpolitisk pulje til fremme af især lokale kulturelle initiativer.

Endelig vil jeg fremhæve, at SF også anser det for afgørende, at finansloven for 1993 kommer til at rumme betydelige besparelser på forsvaret. Vi foreslår 20 pct. i 1993 som led i en begyndende nedrustning. Vi kan starte på materiel siden for at opnå hurtige reelle besparelser, men der vil også allerede i 1993 blive brug for en betydelig reduktion af mandskabet. Vi har i vores beskæftigelsesregnestykker regnet med omkring 5.000 mand.

Alt i alt vil SF's forslag i kraft af de sparede milliardbeløb til arbejdsløshedsdagpenge have en gavnlig virkning på de offentlige finanser, så underskuddet ifølge beregninger med tal fra ADAM-modellen vil blive 2,1 mia. kr. mindre, hvis man gennemfører SF's forslag.

Betalingsbalancen derimod bliver belastet, så overskuddet falder med 2,8 mia. kr. SF kunne let have fremsat forslag om skatteopkrævninger, der neutraliserede dette, og det er også, hvad vi har gjort i årene forud, men det vil imidlertid gå ud over beskæftigelsen, hvis vi strammer til, og når der tages hensyn til, at overskuddet på betalingsbalancen for 1993 forventes at være meget stort – hen ved 20 mia. kr. – synes vi, at det er mest rimeligt at tilrettelægge politikken, så der accepteres en mindre nedgang i dette overskud til fordel for hensynet til beskæftigelsen.

På skattesiden foreslår SF derfor i år i stedet en omlægning af beskatningen i Danmark. Indkomster beskattes generelt alt for hårdt til skade for beskæftigelsen, mens forurening og rovdrift på ressourcer slipper for billigt. Vi er

på dette som på mange andre punkter meget enige i Personskatteudvalgets betænkning.

Vi skal snart have gang i egentlige forhandlinger om en skattereform, men vi kan godt tage fat på nogle af problemerne allerede i forbindelse med forhandlingen af finanslovsforslaget for 1993 ved at skærpe miljøafgifterne og til gengæld lempe personskatten, og vi har med vores ændringsforslag ønsket at vise, at det kan lade sig gøre.

Det er SF's håb, at efterårets forhandlinger om finanslovsforslaget vil vise et flertal, der er parat til den skitserede afbalancerede, markante og målbevidste indsats mod arbejdsløsheden, så vi virkelig kan få den nedbragt betydeligt, gerne med 50.000-60.000 som et måltal i forhandlingerne. Vi mener, at det er en indsats i den størrelsesorden, der må til, når arbejdsløsheden er så alarmerende høj, som den er i øjeblikket, og hvis regeringen vælger at spænde ben for det, er det vores håb, at regeringen må blive fældet og hellere i dag end i morgen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Når man hører SF's ordførers, hr. Jes Lundes, beskrivelse af verdensbilledet, er den første tanke, man får, at det verdensbillede, SF ser, er nogenlunde det samme, som Fidel Castros opfattelse af verden set fra Cuba; ingenting er sket. Hr. Jes Lunde må til at lære, at vi lever i en postmarxistisk verden, hvor de marxistiske ideer og teorier er forkastet. Alle steder har man erkendt, at de ikke virkede, og derfor skal hr. Jes Lunde til at placere sig selv i det verdensbillede.

Det er jo interessant, at hr. Jes Lunde opfatter regeringens finanslovsudspil og -politik som ekstrem højrepolitik. Hr. Jes Lunde bør i den forbindelse iagttage den omklamring i hvert fald på det økonomiske område, der er sket mellem regeringen og Socialdemokratiet, der ved særlige baglænsregninger på ADAM har rost hinanden for, hvor rigtig den politik, man tror man kan føre, er. Jeg er ikke enig i den analyse, men det Socialdemokrati, som hr. Jes Lunde vil danne regering med, er altså med til at føre denne ekstreme højrepolitik.

Hvis hr. Jes Lunde kigger lidt tilbage på den politiske situation i Folketinget i de sidste 30 år, vil han se, at alle væsentlige forlig er indgået mellem Venstre, De Konservative og Social-

[Kim Behnke]

demokratiet, eller sagt på en anden måde: Socialdemokratiet har været med til at føre det, hr. Jes Lunde betragter som ekstrem højrepolitik, og det er klart, at hvis hr. Jes Lunde positionerer sig selv ideologisk sådan, at Socialdemokratiet er et ekstremt højreparti, så er vi ovre i Cubas og Fidel Castros vakuum i forhold til den politiske udvikling, men hr. Jes Lunde skulle dog ærlig talt erkende realiteterne: vi lever i en postmarxistisk verden.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

I hele denne debat er det, som om hr. Kim Behnke glemmer, hvem det er, der har sat regeringen på taburetterne, og hvem det er, der sikrer, at regeringen fortsat sidder på taburetterne. Bare sådan for at hr. Kim Behnke ikke skal komme helt langt væk fra virkeligheden, vil jeg sige, at det er Fremskridtspartiet og ikke Socialdemokratiet. Jeg synes næsten, at hr. Jes Lunde var forsigtig i sine udtalelser, da han sagde, at hvis ikke regeringen er parat til det, må vi skifte regering, og det er Socialdemokratiet parat til under alle forhold.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det sidste skal i hvert fald ikke skille os. Min slutbemærkning var, at jeg synes, vi skulle fælde regeringen og hellere i dag end i morgen. Hvis vi i fællesskab kan stramme den formulering yderligere, har jeg ingen problemer med det.

Hr. Kim Behnke mente, at alle de forslag, som SF nu stiller om en indsats mod arbejdsløsheden, er udtryk for en gammeldags marxistisk tankegang, som alle har opgivet alle vegne. Jeg må leve med, at hr. Kim Behnke har det syn på sagen; det ville han nok have, uanset hvad SF sagde heroppefra, for jeg tror, han er ret uanfægtet af indholdet.

Men en ting, som det måske kan være lidt interessant at hæfte sig ved, er, at vi nu har fået typebestemt ADAM lidt mere. ADAM er nemlig marxist, viser det sig, for regeringens økonomiske model, som ellers har været på 10 års borgerlig omskoling, hvor man har gjort alt, hvad man kunne for at rette den til i monetaristisk retning, spiller stadig væk ud med bilag til os, som viser, at lige præcis de ting, som SF

foreslår, er dem, der virker. Den måde, man får den største effekt på arbejdsløsheden, er ved at løse offentlige serviceopgaver, ved at sætte mere uddannelse i gang og ved at fremrykke nogle investeringer. Det belaster betalingsbalancen meget beskedent, og gør man det på den rigtige måde, kan man oven i købet få en bedre situation for statsfinanserne ud af det. Det er, hvad beregningerne fra ADAM viser os, så hr. Kim Behnke må leve med, at ADAM i hr. Kim Behnkes egen fantasiverden, som har et eller andet at gøre med Cuba, Castro og gamle fjendebilleder, er marxist, men jeg tror, det siger mere om hr. Kim Behnkes verden end om regeringens.

Angående bemærkningerne til Socialdemokratiet om, at de skulle være medansvarlige for det, jeg kaldte den aggressive højrepolitik, må jeg sige, at det kan jeg da ikke se. Det, jeg karakteriserede som en aggressiv højrepolitik, var regeringens finanslovudspil for 1993, det, regeringen gerne ville gennemføre, hvis den havde flertal i Folketinget. Så ville regeringen gerne skære 3,3 mia. kr. ned på ydelserne til de dårligst stillede i Danmark, og den ville gerne gennemføre en finanslov, der var strammere end i 1992, og som ville øge arbejdsløsheden i de kommende år. Det kalder jeg en aggressiv højrepolitik, men det har jeg ikke hørt Socialdemokratiet gå ind for, og jeg er helt sikker på, at den dag, vi skal til at skabe et regeringsgrundlag, er det ikke sådan noget, der kommer med i det.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Så fik vi oven i købet også sat tal på, hvad værdien af en aggressiv højrepolitik er, nemlig 3 mia. kr. Socialdemokratiet er tilfreds, bare disse såkaldte besparelser på finansloven bliver fjernet, så det er altså 3-4 mia. kr., der skal til for at ændre det fra at være aggressiv højrepolitik til at blive spiseligt for Socialdemokraterne. Det er dér, hr. Jes Lundes verdensbillede kikser. Det er mange år siden, vi har erklæret, at ADAM er socialist, for det er ikke andet end en matematisk formel – det ved hr. Jes Lunde bedre end så mange andre – og så regner man baglæns. Man spørger: Hvad vil vi have som facit? Så finder man ud af, hvilke knapper man skal trykke på henne ved indgangen for at få det facit, og det er ingen kunst.

[Kim Behnke]

Men sådan virker verden uden for de tykke mure ikke, i virkelighedens mangfoldighed fungerer det ikke efter matematiske modeller. Mennesker reagerer heldigvis på en anden måde end matematiske formler, og derfor har den politik, som hr. Jes Lunde står for, overalt i verden slået fejl og har skabt gæld, nedgang i velfærd og ulykkelige menneskeskæbner. Der er ingen – og jeg gentager ingen – beviser nogetsteds i verden for, at hr. Jes Lundes politik skulle føre noget godt med sig.

Med hensyn til det, hr. Stavvad præciserede, at Fremskridtspartiet er en del af regeringens parlamentariske grundlag, vil hr. Stavvad, som jeg ved er en meget opmærksom avislæser, have noteret sig hen over sommeren, at Fremskridtspartiet så sandelig også har gjort opmærksom på, at hvis ikke regeringen meget kraftigt ændrer politiske signaler, er det heller ikke virkelighed længere.

(Kort bemærkning).

Stavvad (S):

Det kan godt blive lidt trættende i længden at diskutere med hr. Kim Behnke, for inden hr. Kim Behnke kommer ind i salen, har han besluttet, hvad han vil sige til alle ordførerne. Det er stort set ligegyldigt, hvad vi siger fra Folketingets talerstol, for det lader hr. Kim Behnke sig ikke forvirre af. Hvis hr. Kim Behnke havde gjort sig den ulejlighed at lytte til min ordførelse, ville hr. Kim Behnke kunne have fået øje på de væsentlige forskelle, der er imellem den finanslov, som regeringen har fremsat forslag om, og den finanslov, som Socialdemokratiet er parat til at stemme for, når vi når frem til den 16. december. Jeg har end ikke nævnt de 3 mia. kr. i besparelser, for dem betragter jeg som afhandlet, og derfor er der ingen grund til at bruge kræfter på det. Vi bruger kræfterne på at ændre virkeligheden, når vi ikke kan lide virkeligheden, og ikke på retorik; jeg forstår, hr. Kim Behnke har det modsat.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hr. Kim Behnke vil gerne have defineret, hvad aggressiv højrepolitik er. Det er ikke kun 3,3 mia. kr., det er kombinationen af, at regeringen vil skære ned med 3,3 mia. kr. på ydelserne til de dårligst stillede i Danmark, og at

regeringen samtidig nægter at gøre noget ved arbejdsløsheden, men tværtimod fremsætter et finanslovsforslag, som vil øge arbejdsløsheden i 1993. Det kalder jeg en aggressiv højrepolitik, som er vendt imod de dårligst stillede her i landet, og sådan en politik vil SF aldrig medvirke til. Jeg er overbevist om, at Socialdemokratiet heller ikke kan holde til det, og at de er nødt til at stille krav om både at få besparelserne af bordet og om, at der kommer en beskæftigelsesfremmende politik af et betydeligt omfang på bordet. Det er i hvert fald SF's betingelse for, at vi kan medvirke til et finanslovsforlig.

Det er muligt, det er meget tænkeligt, at regeringen ikke kan leve op til det, men så må vi af med den. I den forbindelse syntes jeg, det var interessant, at hr. Kim Behnke nu begyndte at true med, at hvis regeringen ikke meget kraftigt ændrer signaler, vil dens parlamentariske grundlag forsvinde. Jeg synes da, der er grund til at spørge hr. Kim Behnke, om vi ikke kunne få en nøjere definition af, hvad det går ud på, hvad det er for præcise krav, Fremskridtspartiet stiller. Lad os høre lidt om det, for det kunne da godt være interessant for os andre at lytte til.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 11.57

Mødet genoptaget kl. 13.15

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Medlemmer af Folketinget Kim Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Annette Just (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 22 om ydelse af en statsgaranti på 500 mio. kr. til Færøerne tilbage fra Finansudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 10).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Kim Behnke (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 22 om ydelse af en statsgaranti på 500 mio. kr. til Færøerne tilbage fra Finansudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 10).

Jeg skal i øvrigt henvise til forslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager dette, samt ikke mindst til aktstykkets tekst.

Man genoptog herefter behandlingen af dagsordenspunkt 3, der var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1993.

Af finansministeren (Henning Dyremose).

Kim Behnke (FP):

Et finanslovforslag er jo traditionen tro en regerings bud på, hvordan budgettet bør være i det efterfølgende finansår, men traditionen tro er en finanslov i Danmark jo også langt mere end blot et budgetforslag. Det, at Danmark igennem umindelige tider har været regeret af mindretalsregeringer, gør, at finansloven automatisk også bliver genstand for politiske spekulationer, muligheder for at bringe en regering i mindretal osv. Det er da også tydeligt, at det, der er sket, siden regeringen i dette år har fremsat budgetforslag for 1993 – altså finanslovforslaget – bærer tydeligt præg af markeringer, markeringer, der snarere har til formål at opnå politiske placeringer end at få ændret holdningerne til selve budgettet.

Vi har et forslag til finanslov, der, som flere ordførere allerede har været inde på, egentlig burde revideres temmelig kraftigt, og det ved jeg godt at man fra Finansministeriets side også vil gøre i form af mangfoldige såkaldte tekniske ændringer.

Der er jo sket meget, siden finanslovforslaget blev fremsat; vi har så sent som i går i en budgetoversigt bl.a. kunnet konstatere, at driftsbudgettet nu udviser et forventet minus på over 40 mia. kr. i 1993. På det tidspunkt, hvor finanslovforslaget blev fremlagt, udtalte

Fremskridtspartiet den spådom, at 1993 ville ende med et underskud på over 45 mia. kr., men man må nok sige, at den udvikling, der har været siden fremsættelsen af forslaget, er kommet bag på selv os i Fremskridtspartiet. Den uheldige udvikling – tendensen til større og større underskud – løber langt hurtigere, end selv vi i vores vurderinger og beregninger har haft fantasi til at forestille os.

Det skyldes jo ikke mindst, at arbejdsløsheden galopperer for fuldt drøn. Ganske vist har alle politiske partier – stort set da – travlt med at fortælle om, hvor intensive forhandlinger der foregår om at få gjort noget ved arbejdsløshedsproblemet. Men sandt at sige er det jo sådan, at selv om størsteparten, ja, selv om alle de forslag, der er på bordet i disse arbejdsløshedsforhandlinger eller, som man kalder det, igangsættelsesforhandlinger, iværksættelsesforhandlinger osv. – kært barn har mange navne – selv om samtlige de forslag, der er på bordet, skulle gå hen og nyde fremme her i Folketinget, og selv om alle de meget, meget optimistiske skøn, der ligger i disse forslag over, hvad det vil betyde for ledigheden, skulle vise sig at være korrekte – det ville så i øvrigt være første gang – er det sådan, at udviklingen uden for huset her, ude i Danmark, ude, hvor befolkningen lever, er gået i en retning, hvor ledigheden er vokset med et større antal end det antal nye arbejdspladser, man bag de lukkede forhandlingsdøre har været i stand til via skøn at gætte sig til.

Når jeg i så høj grad sætter spørgsmålstejn ved værdien af disse skøn, der kommer, skyldes det, at vi har i fuldstændig frisk erindring, hvordan regeringens og økonomernes skøn over effekten af de forlig, der blev indgået i foråret, har vist sig at være alt for overoptimistiske. Det samme gør sig efter vores mening gældende med hensyn til de forslag, der i øjeblikket er på bordet.

Det betyder, at samtidig med, at disse forhandlinger foregår – og så længe der forhandles, er det ret begrænset, hvad der bliver vedtaget – vokser ledigheden ude i samfundet med et antal, der er langt større, end hvad disse politiske initiativer kan være i stand til at samle op. Dermed synes jeg ærlig talt, at vi har nået en situation, hvor man, hvis det havde været skak, vi spillede, ville erklære sig skakmat.